

**XVI. Benedek pápa lelkipásztori látogatása
Ausztriában**

**a Marizelli kegyhely 850 éves jubileuma alkalmából
2007. IX. 7–9.**

Program

Péntek, Szeptember 7. Bécs

- 9.30 Indulás a római Ciampino repülőtérrel
11.15 Megérkezés a schwechati repülőtérre
- 12.00 Autóval az Am Hof térre
12.45 Megérkezés az Am Hof térre, ima a Mária-oszlopnál
13.30 Papamobillal a Judenplatzra
13.35 Csendes megemlékezés a Soah ausztriai áldozatairól
13.40 Papamobillal az Apostoli Nunciaturára
13.50 Megérkezés az Apostoli Nunciaturára
17.15 Papamobillal a Hofburgba
17.30 Megérkezés a Hofburgba, udvariassági látogatás az Államelnöknél
18.45 Papamobillal az Apostoli Nunciaturára
19.00 Megérkezés az Apostoli Nunciaturára

Szombat, Szeptember 8, Mariazell

- 8.00 Autóval az Apostoli Nunciaturáról a Heldenplatzra
8.15 Indulás helikopterrel Mariazellbe
9.15 Megérkezés a mariazeili repülőtérre
9.25 Papamobillal a bazilikába
9.45 Megérkezés a bazilikához
10.30 Szentmise a bazilika előtti téren
12.30 Bevonulás a bazilika sekrestyéjébe
16.40 Gyalogosan a Geistliches Hausból a bazilikába
16.45 Vesperás papokkal, szerzetesekkel, diakónusokkal és szeminaristákkal
18.00 Papamobillal a mariazeili repülőtérre
18.30 Indulás helikopterrel Bécsbe
19.30 Megérkezés a Heldenplatzra és autóval az Apostoli Nunciaturára

Vasárnap, Szeptember 9., Bécs és Heligenkreuz

- 9.15 Autóval az Apostoli Nunciaturáról az érseki palotába
9.30 Megérkezés az érseki palotába

- 9.45 Átvonulás a Stefansdomba
- 10.00 Szentmise a Stefansdomban
- 12.00 Úrangyala a Stefansplatzon
- 12.15 Visszatérés az érseki palotába
- 14.00 Autóval az Apostoli Nunciatúra
- 16.00 Autóval a heiligenkreuzi apátságba
- 16.30 Látogatás a heiligenkreuzi apátságban
- 17.00 Autóval a bécsi Konzerthausba
- 17.30 Találkozás a szociális-karitatív terület önkénteseivel
- 18.45 Autóval a schwechati repülőtérre
- 19.15 Búcsúzás a repülőtéren
- 19.45 Indulás Rómába
- 21.30 Megérkezés a római repülőtérre

Tartalomjegyzék

A Pápa köszöntő beszéde a schwechati repülőtéren

A Pápa köszöntő szavai és imádsága a Mária-oszlop előtt az Am Hof téren

Találkozás a közélet és a diplomáciai testület tagjaival a Hofburg fogadótermében

Szentmise Mariazellben, a bazilika előtti téren

Vesperás papokkal, szerzetesekkel, diakónusokkal és seminaristákkal Mariazellben

Szentmise a Stefansdomban

Úrangyala előtt a Stefansdom előtti téren

Látogatás a Heiligenkreuzi apátságban

Találkozás a szociális-karitatív terület önkénteseivel

Búcsúzás a repülőtéren

A Pápa köszöntő beszéde a schwechati repülőtéren

2007. szeptember 7., péntek

Köztársasági Elnök Úr,
Miniszterelnök Úr,
Főtisztelendő Bíboros Úr,
Kedves Püspök Testvéreim,
Tisztelt Hölgyeim és Uraim, Kedves Fiatal Barátaim!

Nagy örömmel lépek pápaságom kezdete után első alkalommal Ausztria földjére, egy olyan ország földjére, mely nagyon közel áll hozzám, szülőföldem földrajzi közelsége miatt, és nemcsak emiatt. Köszönetet mondok Köztársasági Elnök úrnak szívélyes köszöntéséért, mellyel az egész osztrák nép nevében fogadott. Ön tudja, hogy milyen sok szállal kötődöm hazájához, s országa sok személyéhez és helyéhez. Ez a kulturális tér Európa közepén felülmúlja a határokat, és összekapcsolja a kontinens különböző részeinek erőit és kezdeményezéseit. Ennek az országnak a kultúráját lényegesen áthatja Jézus Krisztus üzenete és az a tevékenység, melyet az Egyház az Ő nevében végez. Mindez és még sok egyéb is azt a benyomást keltik bennem, hogy köztetek, Kedves Osztrákok, egy kicsit „otthon” vagyok.

Ausztriába jövetelem oka Mariazell szent helyének 850 éves évfordulója. Ez a Szűzanya-kegyhely bizonyos értelemben Ausztria anyai szívét jeleníti meg, s kezdettől fogva különleges jelentősége van a magyarok és a szláv népek számára is. A nyitottság szimbóluma, mely nem csupán a földrajzi és nemzeti határokat hidalja át, hanem Mária személyében rámutat az ember egyik lényeges dimenziójára: arra a képességére, hogy meg tud nyílni Isten Igéje és az Ő igazsága előtt.

A következő három napon ezzel a lélekkel szeretném végigjárni zarándokutamat itt Ausztriában Mariazell felé. Az utóbbi években örömmel figyelhetjük meg sokak növekvő érdeklődését a zarándoklat iránt. Miközben a zarándokok úton vannak, főként a fiatalok az elmélkedő reflexió új útját találják meg; megismerik egymást, s fölfedezik, hogy közösen állnak a teremtés előtt, sőt a hit története

előtt is, melyet nem ritkán váratlanul megtapasztalnak, mint jelenlévő erőt. A magam mariazelli zarándoklatát úgy szeretném átélni, mint közös utat korunk zarándokaival együtt. Ebben az értelemben fogom elkezdni hamarosan Bécs középpontjában a közös imádságot, mely mint közös lelki zarándoklat, kíséri fogja e napokat az egész országban.

Mariazell nem csak 850 év történelmét jeleníti meg, hanem a történelmi tapasztalat alapján – s főként a Krisztus csodatévő szobrára rámutató anyai gesztus erejével – a jövő felé is megmutatja az utat. Ebben a szellemben szeretnék ma egy pillantást vetni jelenünkre és jövőnkre ezen ország politikai személyiségeivel és a nemzetközi szervezetek képviselőivel együtt.

Holnap érkezem a kegyhelyre, Mária születésének ünnepére, mely Mariazellnek a búcsúnapja. A bazilika előtti téren a szentmisében együtt leszünk Mária útmutatása szerint Krisztus körül, aki eljön közénk. Tőle fogjuk kérni, hogy egyre világosabban láthassuk Őt, egyre jobban fölismerhessük Őt a testvéreinkben, bennük Neki szolgáljunk, és Vele együtt jussunk el az Atyához. Mint zarándok leszek együtt a kommunikációs eszközök révén az imádságban minden hívővel és minden jó akaratú emberrel ebben az országban, és messze határain túl is.

A zarándoklat nem csak odautat jelen egy kegyhely felé. Lényeges része a visszaút is a mindennapokba. Mindennapi életünk minden héten a vasárnapkal kezdődik – Isten szabadító ajándékával, melyet be akarunk fogadni és meg akarunk őrizni. Így fogjuk ünnepelni a következő vasárnapot a Stefansdombban – közösségben mindazokkal, akik Ausztria plébániáin és szerte a világon szentmisére gyűlnek össze.

Hölgyeim és Uraim! Tudom, hogy Ausztriában a vasárnapot mint munkaszüneti napot és a részbe hét többi napjainak szabad idejét is sokan arra használják fel, hogy önkéntesként mások szolgálatára legyenek. Az ilyen vállalások is, melyeket nagylelkűen és önzetenül mások javára és üdvösségére fordítanak, életünk zarándokútját jelzik. Aki a felebarátra „tekint” – meglátja őt és jót tesz vele –, Krisztusra

tekint és neki szolgál. Mária vezetésével és bátorításával szeretnénk keresztény szemmel nézni a kihívásokra, hogy az evangélium szellemében válaszoljunk azokra; s hálával és reményt merítve a múltból, mely olykor nehéz volt, de mindig gazdag volt kegyelemben, egy ígéretes jövő felé zarándokoljunk.

Köztársasági Elnökúr, kedves Barátaim, örülök, hogy itt lehetek Ausztriában, és zarándokutam kezdetén Önt és valamennyiüket szívből jövő *Grüß Gott*-tal köszöntöm.

A Pápa köszöntő szavai és imádsága a Mária-oszlop előtt az Am Hof téren

Bécs, 2007. szeptember 7., 12.45

Főtisztelendő Kedves Bíboros Úr,
Mélyen Tisztelt Polgármester Úr,
Kedves Testvérek!

Mariazellbe vezető zarándokutam első állomásául a Mária-oszlopot választottam, hogy egy pillanatra közösen meggondoljuk, milyen jelentősége van Isten Anyjának Ausztria számára ma és milyen volt régen, s hogy mit jelent ő mindegyikünk számára. Szívből köszöntök mindenkit, aki jelen van itt, a Mária-oszlop előtti imádságon. Önnek, kedves Bíboros Úr, megköszönöm ájtatosságunk elején hozzám intézett szívélyes üdvözlő szavait. Köszöntöm a főváros Polgármester urát és a közélet minden jelenlévő képviselőjét. Külön köszöntöm a fiatalokat és a bécsi érsekség más nyelvű, katolikus közösségeinek képviselőit, akik ezen igeliturgiához kapcsolódva együtt vannak a templomban, és a holnapi napig szentségimádást tartanak. Hallottam, hogy már három órája ott vannak. Csak csodálni tudom őket, s kívánom, hogy Isten fizesse meg nekik. E szentségimádással egész konkrétan megvalósítják azt, amit ezekben a napokban valamennyien tenni szándékozunk: Máriával együtt Krisztusra tekintünk.

A Jézus Krisztusba, Isten megtestesült Fiába vetett hittel a legkorábbi időktől kezdve együttjárt a különleges tisztelet az Ő Anyja iránt; az Asszony iránt, akinek méhében emberi természetet öltött magára, s kinek szívével együtt dobogott a szíve; aki együttérzéssel és nagy tisztelettel kísérte életét egészen a kereszthaláláig; akinek Ő anyai szeretetébe ajánlotta a végén a szeretett tanítványt, s vele együtt az egész emberiséget. Mária a maga anyaságában ma is oltalma alá fogadja az embereket minden nyelvből és kultúrából, hogy összefogva sokféleségüket mind Krisztushoz vezesse őket. Gondjainkban és szükségünkben hozzá fordulhatunk. De azt is meg kell tanulnunk tőle, hogy olyan szeretettel fogadjuk el egymást, ahogyan ő fogad mindnyájunkat: mindenkit az Istentől akart és szeretett sajátosságaival. Istennek a világon szerte élő családjában, melyben

minden embernek megvan a maga helye, kell mindenkinek személyes adottságait mindenki javára kibontakoztatnia.

A Mária-oszlopnak, melyet III. Ferdinánd császár halából állíttatott ezen a téren, azért, hogy Bécs egy nagy veszedelemtől megmenekült, és éppen 360 évvel ezelőtt áldották meg, számunkra is, ma is a remény jelének kell lennie. Azóta milyen sokan álltak meg ez előtt az oszlop előtt, s tekintettek föl imádkozva Máriára! Személyes bajaikban mily sokan tapasztalták az ő közbenjárásának erejét! De a mi keresztény reményünk sokkal többet tartalmaz, mint kisebb-nagyobb egyéni kívánságaink teljesedését. Mi azért tekintünk föl Máriára, mert ő megmutatja, milyen reményre kaptunk meghívást (vö. *Ef 1,18*), mert ő azt testesíti meg, ami az embernek sajátos jellemzője!

Az imént az olvasmányban hallottuk: Isten már a világ teremtése előtt kiválasztott bennünket Krisztusban. Öröktől fogva ismer és szeret mindegyikünket! És mire választott ki minket? Arra, hogy szeretetben szentül és feddhetetlenül éljünk Őelőtte! És ez nem teljesíthetetlen feladat: a megvalósítást Krisztusban már nekünk ajándékozta. Meg vagyunk váltva! A föltámadott Krisztussal való közösségünkben az Atya Szentlelkének minden áldásával megáldott minket. Nyissuk meg a szívünket, fogadjuk el a drága örökséget! Akkor Máriával együtt énekelni fogjuk fönséges kegyelmének dicséretét. És ha mindennapi gondjainkat elhozzuk Krisztus szeplőtelen Anyjához, ő segíteni fog, hogy a mi kicsi reményeink mindig megnyíljanak arra a nagy, tulajdonképpeni reményre, amely értelmet ad életünknek, és mély, elronthatatlan örömmel tud eltölteni minket.

Ilyen lélekkel szeretnék most mindanniatokkal együtt föltekinteni a Szeplőtelenre, s az imént elmondott közös kéréseket az közbenjárására bízni, és anyai oltalmát kérni erre az országra és minden lakójára:

Szentséges Szűz Mária, Urunk Jézus Krisztus szeplőtelen Anyja, tebenned Isten megajándékozott bennünket az Egyház és az igazi emberlét ősképeivel. Rád bízunk Ausztria országát és minden lakóját: segíts minket, hogy példádat kövessük és életünk teljesen Istenre irányuljon! Segíts, hogy mi, akik föltekintünk Krisztusra, egyre

inkább hasonlókké legyünk Őhöz, valóban Isten gyermekei legyünk!
Akkor mi is Szentlelkének minden áldásával eltelve egyre inkább
teljesíteni tudjuk az Ő akaratát és a béke eszközeivé válhatunk
Ausztria, Európa és az egész világ számára. Amen.

Találkozás a közélet és a diplomáciai testület tagjaival a Hofburg fogadótermében

Bécs, 2007. szeptember 7., 17.30

Mélyen Tisztelt Köztársasági Elnök Úr,
mélyen Tisztelt Miniszterelnök Úr,
a Szövetségi Kormány Mélyen Tisztelt tagjai,
a Nationalrat Tisztelt Képviselői és a Bundesrat Tisztelt Tagjai,
mélyen Tisztelt Tartományi Vezetők,
a Diplomáciai Testület Tisztelt Képviselői,
mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Bevezetés

Nagy megtiszteltetés és öröm számomra, hogy találkozhatom ma Önökkel, Köztársasági Elnök úr, a Kormány tagjai, s az Osztrák Köztársaság politikai és közéleti személyiségeivel. E találkozásban itt a Hofburgban láthatóvá válik az Önök országa és a Szentszék közötti jó és kölcsönös bizalomtól áthatott kapcsolat, amelyről Ön beszélt, Köztársasági Elnök úr. Ennek én nagyon örülök.

Az Apostoli Szentszék és az Ausztria közötti kapcsolatok a diplomáciai kapcsolatok nagy hálózatába szövődnek bele, melynek Bécs városában fontos csomópontja van, mert itt különböző nemzetközi szervezeteknek is székhelye van. Örülök a sok diplomata jelenlétének, akiket őszinte tisztelettel köszöntök. Köszönetet mondok Önöknek, Követ asszonyok és Követ urak, azért, hogy nem csak saját országuk érdekeinek szolgálatában fáradoznak, hanem a népek közötti béke és megértés közös ügyeiért is.

Ez az első alkalom, hogy Róma püspöke és a katolikus világegyház főpásztoraként ebbe az országban látogatok, melyet természetesen már régóta és sok korábbi látogatásból ismerek. Hadd mondjam meg: igazán öröm számomra, hogy eljöhettek. Sok barátom van itt, s mint bajor szomszédnak az osztrák életstílus és hagyományok jól ismertek számomra. Nagy Elődöm, a boldogemlékű II. János Pál pápa háromszor látogatott el Ausztriába. Minden alkalommal nagyon

szívélyesen fogadták az itteni emberek, szavait figyelmesen hallgatták, és lelkipásztori útjai nyomokat hagytak maguk után.

Ausztria

Ausztria az utóbbi években és évtizedekben olyan sikertörténetet élt át, melyről két nemzedékkel korábban még csak álmodni sem mert senki. Az Önök országa nem csak jelentős gazdasági haladást ért el, hanem példás szociális együttélést is kifejlesztett, amit legjobban a *szociális partnerség* kifejezés jelöl. Az osztrákoknak minden alapjuk megvan arra, hogy ezért hálásak legyenek, s ezt azáltal mutatják meg, hogy a szívük országukban nyitott a szegények és szükségét szenvedők felé, de akkor is adakozóak, amikor katasztrófák vagy szerencsétlenségek miatt világméretű szolidaritásba kapcsolódnak bele. A karácsony előtti „Licht ins Dunkel” és a „Nachbar in Not” nagy akciói nagyon szép megnyilvánulásai ennek az érzületnek.

Ausztria és az Európai Unió bővítése

Itt egy történelmi helyen vagyunk, ahonnan évszázadokon át egy olyan birodalmat kormányoztak, mely Közép- és Kelet-Európa nagy részét egyesítette. Éppen ezért ez a hely és ez az óra jó alkalom arra, hogy az egész mai Európát szemügyre vegyük. A háború szörnyűségei, valamint a totalitarizmus és a diktatúra megrendítő tapasztalatai után Európa elindult a kontinens egysége felé vezető úton, mely egységnek biztosítania kell a maradandó békét és egy igazságos fejlődést. A szétválasztást, mely a kontinenst évtizedeken át fájdalmasan megosztotta, politikailag ugyan túlhaladtuk, de az emberek többségének fejében és szívében ez az egység még nem valósult meg. Jóllehet a vasfüggöny 1989-ben történt lebontása óta néhány túlzott remény megghiúsult, és bizonyos szempontokból jogos bírálat érheti az európai intézményeket is, az európai egyesülés folyamata mégis nagyjelentőségű mű, mely ennek a korábban folyamatos összeütközések és szerencsétlen testvérháborúk által tépett kontinensnek régóta nem ismert békeidőt hozott. Különösen Közép- és Kelet-Európa népeinek részvétele ebben a folyamatban további

lehetőség arra, hogy belső békéjüket, a jogállamot és a demokráciát megszilárdítsák. Ebben az összefüggésben szeretnék emlékeztetni arra a szolgálatra, melyet Elődöm, II. János Pál pápa ennek a történelmi folyamatnak tett. Ausztria is, mely korábban Nyugat és Kelet határán volt, ma mintegy hídországgént, nagyon sokban hozzájárult ehhez az egyesüléshez, és – amit nem szabad elfelejtenünk – ezáltal sok nyert is.

Európa

Az „Európa Ház”, ahogy e kontinens közösségét szívesen nevezzük, csak akkor lesz egy mindenki számára jól lakható hely, ha azon közös értékek szilárd kulturális és erkölcsi alapjaira épül, melyeket történelmünkben és hagyományainkból merítünk. Európának nem szabad megtagadnia keresztény gyökereit, s ezt meg sem teheti. Ezek a keresztény gyökerek civilizációnk kovásza a harmadik évezredbe vezető úton. A kereszténység ezt a kontinenst a legmélyéig áthatotta, amiről minden országban, így Ausztriában is nem csak sok templom és nagy kolostorok sora tanúskodik. A hitről mindenekelőtt megszámlálhatatlan ember tanúskodik, akiket végig a történelmen mind a mai napig reménykedő, szerető és irgalmas szívű életre indított ez a hit. Mariazell, a nagy osztrák nemzeti kegyhely a különböző európai népek találkozóhelye is. Azon helyek egyike, ahol az emberek a „felülről jövő erőt” kapták és kapják ma is az igaz élethez.

Ezekben a napokban az Európán belüli keresztény tanúságtételt a Rómániában, Nagyszebenben tartott III. Európai Ökumenikus Összejövetel is kifejezi, melynek mottója: „Krisztus világossága mindenkit beragyog. A megújulás és egység reménye Európában.” Erről kinek nem jut eszébe a Közép-Európai Katolikus Nap, mely 2004-ben oly sok hívő embert hozott Mariazellbe ezen mottóval: „Krisztus – Európa reménye”!

Manapság gyakran beszélnek az európai életmodellről, s ezen egy olyan társadalmi rendet értenek, mely összekapcsolja a gazdasági hatékonyságot a szociális igazságossággal, a politikai pluralitást a toleranciával, a szabadelvűséget a nyitottsággal; ugyanakkor azon

értékek megtartását is jelenti, amelyek e kontinens különleges pozícióját biztosítják. E modell felé a modern közgazdaság kényszerei nagyon erős kihívást jelentenek. A sokat emlegetett globalizációt nem lehet föltartóztatni, de a politikának sürgető feladata és nagy felelőssége, hogy a globalizációnak olyan szabályokat és határokat szabjon, hogy az ne a szegényebb országok és a szegények rovására valósuljon meg a gazdag országokban, és ne okozzon károkat az eljövendő nemzedékeknek.

Természetesen tudjuk, hogy Európa szörnyű tévedéseket is átélt és elszenvedett. Közéjük tartozik: a filozófia, a tudományok, sőt még a hit ideológiai beszűkítése is, a vallással és az értelemmel imperialista célok érdekében történt visszaélés, az ember megcsúfolása elméleti vagy gyakorlati materializmussal, s végül a tolerancia maradandó értékek nélküli közömbösséggé torzítása. Azonban Európa tulajdonságai közé tartozik az önkritika képessége is, mely a világ összes kultúrái között sajátosan jellemzi.

Az élet

Először Európában fogalmazták meg az emberi jogok fogalmát. Az alapvető emberi jog, mely minden további jog előfeltétele, magához az élethez való jog. Ez a fogantatástól a természetes végéig tartó életre vonatkozik. Ennek megfelelően a magzatelhajtás nem lehet emberi jog – hanem annak épp az ellentéte. „Mély szociális seb”, miként ezt elhunyt testvérünk, Franz König bíboros fáradhatatlanul hangsúlyozta.

Ezzel én nem egy különleges egyházi érdekről beszélek. Sokkal inkább a legmélyebb emberi vágy megszólaltatója és a még hangtalan, meg nem születettek szószólója szeretnék lenni. Ezzel én nem hunyom be a szememet sok nő problémái és konfliktusai előtt, és tudatában vagyok annak, hogy beszédünk szavahihetősége attól is függ, hogy mit tesz az Egyház az érintett nők megsegítésére.

Felhívom a politikai felelősök figyelmét arra, hogy ne engedjék meg, hogy a gyermekekből egészségügyi problémát csináljanak, s hogy a magzatelhajtásnak a jogrendjükben meghatározott minősítését mint jogtalanságot ténylegesen szüntessék meg. Ezt az emberiesség miatti

aggódságból mondom. De ez csak az egyik oldala annak, ami aggaszt bennünket. A másik az, hogy mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy az európai országok újra gyermekbaráttá legyenek. Kérem, bátorítsák a fiatal embereket, akik a házassággal új családot alapítanak, hogy anyákká és apákká legyenek. Ezáltal önmaguknak s ugyanakkor az egész társadalomnak tesznek jót. Nyomatékosan bátorítom Önöket, hogy politikai fáradozásaikkal olyan körülményeket teremtsenek, melyek a fiatal párok számára lehetővé teszik gyermekek fölnevelését. Mindez azonban semmi sem használ, ha országainkban nem tudjuk újra megteremteni az öröm és az életbiztonság légkörét, melyben a gyermekeket nem teherként, hanem ajándékként fogadja mindenki.

Nagy aggódással tölt el az aktív halálba-segítés fölötti vita is. Félő, hogy egy napon a háttérben, vagy akár nyíltan is, nyomást gyakorolnak a súlyos betegekre és az öregekre, hogy a halált kérjék, vagy öljék meg magukat. Az élet végén jelentkező szenvedésre adott helyes válasz a törődés, a halálba kísérés – különösen a fájdalomcsillapító gyógyászat segítségével – és nem az „aktív halálba-segítés”. Egy humánus halálba-kísérés megvalósításához természetesen szervezeti reformokra van szükség az egészségügy és a társadalombiztosítás minden területén, és föl kell építeni a fájdalomcsillapító gondoskodási rendszert. De konkrét lépésekre is szükség van: a súlyos beteg és haldokló, a hozzátartozók, az orvosok és az ápolószemélyzet pszichológiai és lelkipásztori támogatására. A hospice-mozgalom ezen a téren nagyszerű dolgokat művel. Mindazonáltal e feladat egész kötegét nem lehet rájuk terhelni. Sok másnak is készségesnek kell lennie – illetve e készségében bátorítani kell –, hogy a súlyos betegekkel és haldoklókkal való törődésre időt és pénzt is fordítsanak.

Az értelem dialógusa

Végül az európai örökséghez tartozik egy bizonyos gondolkodási hagyomány, mely számára lényeges, hogy a hit, az igazság és az értelem lényegében megfelel egymásnak. Ez végső soron azt a kérdést jelenti, hogy vajon minden létező kezdeténél és megalapozásában az értelem áll-e ott. Arról van szó, hogy a létező valóság véletlenül és

szükségszerűen keletkezett-e, s ezzel együtt az értelem az értelmetlenség véletlen mellékterméke; és az értelmetlenség óceánjában végül teljesen jelentéktelen, hogy igaz-e a keresztény hit alapvető meggyőződése, tudniillik: *In principio erat Verbum* – Kezdetben volt az Ige –, azaz minden létező kezdeténél Isten teremtő értelme áll, aki úgy határozott, hogy közli magát velünk, emberekkel.

Engedjék meg, hogy Jürgen Habermast idézzem, tehát egy olyan filozófust, aki nem vallja a keresztény hitet. Ő mondja: „A kereszténység nem csupán katalizátor volt a modern ember normatív önértelmezéséhez. Az egyetemes egyenlőség tanítása, melyből a szabadság és a szolidáris együttélés eszméi fakadtak, a zsidó igazságosság és a keresztény szeretet-etika közvetlen öröksége. Ezt a lényegében változatlan örökséget mindig újra kritikusan tettük magunkévá és újra értelmeztük. Ehhez képest mindmáig nincs semmiféle alternatíva.”

Európa feladatai a világban

Európa egyedülálló hivatásából páratlan felelősség is származik a világban. Erről nem mondhat le. A demográfiailag gyorsan öregedő kontinens nem válhat szellemileg is előregedett kontinenssé. Európa attól lesz öntudatosabbá, ha szellemi hagyományai sajátosságainak, rendkívüli cselekvőképességeinek és nagy gazdasági lehetőségeinek megfelelő felelősséget vállal a világban. Ezért az Európai Uniónak a világban vezető szerepet kell vállalnia a szegénység leküzdésében és a béke építésében. Hálásan állapíthatjuk meg, hogy az európai országok és az Európai Unió a legnagyobb hozzájárulást adják a nemzetközi fejlődéshez. De politikai súlyukat is latba kell vetniük, amikor például arról a legsürgetőbb kihívásról van szó, amit Afrika jelent e kontinens tragédiáival, mint például az AIDS csapása, a darfuri helyzet, a természetes erőforrások igazságtalan kizsákmányolása, és az aggasztó fegyverkereskedelem. Ugyanígy Európa és az európai országok politikai és diplomáciai erőfeszítéseik közepette nem feledkezhetnek meg a súlyos Közép-Keleti helyzetről, ahol mindenki együttműködésére van szükség ahhoz, hogy a hatalomról való lemondást, a kölcsönös dialógust és a valóban békés együttélést elő lehessen segíteni. Latin-Amerika és az ázsiai kontinens népeivel való

kapcsolatot is a megfelelő kereskedelmi kapcsolatok által kell kiépíteni.

Befejezés

Mélyen tisztelt Köztársasági Elnök úr, tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Ausztria nagyon áldott ország: csodálatos természeti szépségei vannak, melyek évről évre emberek millióit vonzzák pihenésre; hallatlan kulturális gazdagsága van, melyet sok nemzedék alkotott és gyűjtött össze; sok művészi tehetséggel és alkotó erővel bíró polgára van. Mindenütt látható a tehetséggel és szorgalommal dolgozó emberek teljesítménye. Ez alapot ad arra, hogy hálásak és büszkék legyenek. De természetesen Ausztria sem a boldogok szigete, és nem is tartja magát annak. Az önkritika mindig jót tesz, és Ausztriában általánosan elterjedt. Egy ország, amely ennyit kapott, sokkal is tartozik. Nagyon bízhat magában és bátor lehet a saját utódai, Európa és a világ iránti felelősségben.

Ausztria gazdagságának jó részét a keresztény hitnek és a hívő embereknek köszönheti. Az ország és lakóinak karakterét a hit mélyen áthatotta. Ebből adódik a felszólítás mindenki felé: Ne engedjék, hogy ezen a földön egy napon csak a kövek beszéljenek a kereszténységről. Egy élő keresztény hit nélküli Ausztria már nem volna Ausztria.

Reményt, bizalmat, örömet és Isten áldását kívánom Önöknek és minden osztráknak, elsősorban az öregeknek és a betegeknek és a fiataloknak, akik előtt még ott az élet! Köszönöm!

Szentmise Mariazellben, a bazilika előtti téren

Szombat, Szeptember 8., 10.30.

Kedves Testvéreim!

Nagy mariazelli zarándoklatunkkal e kegyhely búcsúnapját, Mária születésének ünnepét üljük. 850 éve járnak ide imádkozó emberek különböző népekből és nemzetekből szívük és országuk kéréseivel, lelkük gondjaival és reményeivel. Így Mariazell Ausztria és a határain túl is a béke és a megengesztelődött egység helye lett. Itt az Anya vigasztaló jóságát tapasztaljuk; itt Jézus Krisztussal találkozunk, akiben velünk az Isten, miként a mai evangélium mondja – Jézussal, akiről a Mikeás prófétától olvasott részletben hallottuk: „Ő maga lesz a béke” (5,4). Sok évszázad nagy zarándokseregéhez csatlakozunk ezen a napon mi is. Megpihenünk a mi Urunk Anyjánál és kérjük őt: Mutasd meg nekünk Jézust. Mutasd meg nekünk, zarándokoknak Őt, aki egyszerre az út és cél: az igazság és az élet.

Az imént hallott evangélium még tágabbra nyitja látásunkat. Izrael történetét Ábrahámtól kezdődően úgy mutatja be, mint zarándokutat, mely fölkapaszkodásokkal és leereszkedésekkel, utakon és útvesztőkön át végül Jézus Krisztushoz vezet. A családfa fénylő és sötét alakjaival, sikereivel és kudarcaival megmutatja, hogy Isten a mi történelmünk görbe vonalain is tud egyenesen írni. Isten meghagyja a mi szabadságunkat, és kudarcainkban is meg tudja találni szeretetének új útjait. Istennek nincsenek kudarcjai. Így ez a családfa biztosít Isten hűsége felől; biztosíték arra, hogy Isten nem hagy elesni bennünket, és meghívás, hogy életünket mindig újra feléje irányítsuk, mindig újra induljunk Jézus Krisztus felé.

Zarándokolni annyit jelent, hogy határozott cél felé tartunk. Ez az útnak és fáradalmainak is szépséget kölcsönöz. Jézus családfájának zarándokai között voltak néhányan, akik megfeledkeztek a célról, és önmagukat akarták céllá tenni. De az Úr újra meg újra embereket támasztott, akik engedték, hogy a cél utáni vágy űzze őket, és életüket aszerint rendezték el. A keresztény hit megjelenése, Jézus Krisztus Egyházának kezdete azért volt lehetséges, mert voltak Izraelben

keresőszívű emberek – emberek, akik nem süllyedtek bele a megszokásokba, hanem nagyobb távlatok felé tekintettek: Zakariás, Erzsébet, Simeon, Anna, Mária és József, a Tizenkettő és sokan mások. Mivel várakozó szívűek voltak, föl tudták ismerni Jézusban azt, akit Isten küldött, és így az Ő világméretű családjának kezdetévé váltak. A pogányokból alakuló Egyház azért vált lehetségessé, mert mind a Földközi tenger térségében, mint Elő- és Közép-Ázsiában, ahova Jézus küldöttei eljutottak, voltak várakozó emberek, akik nem elégedtek meg azzal, amit mindenki tett és gondolt, hanem keresték a csillagot, mely megmutathatta nekik az utat az igazsághoz, az élő Istenhez.

Erre a nyugtalan és nyitott szívre van szükségünk. Ez a zarándokság magva. Ma sem elegendő ugyanúgy létezni és gondolkodni, mint bárki más. A mi életünk többre hivatott. Szükségünk van Istenre. Arra az Istenre, aki megmutatta nekünk az arcát és megnyitotta a szívét: Jézus Krisztusra. János joggal mondja róla, hogy Ő az egyetlen, aki Isten, és aki az Atya szívében nyugszik (vö. *Jn 1,18*); ezért egyedül Ő hozhatott hírt Istenből, Istenről – hírt arról is, hogy kik vagyunk mi, emberek, honnan jövünk és hova megyünk. Kétségtelen, sok nagy személyiség van a történelemben, akiknek szép és megindító istenélményeik voltak, de ezek emberi tapasztalatok, emberi korlátok között. Egyedül Ő Isten, és ezért csak Ő a híd, mely Istent és az embert valóban össze tudja kapcsolni. Ezért amikor mi, keresztények a mindenki számára egyedül hatékony közvetítőnek mondjuk Őt, aki mindenkihez szól és akire mindenkinek szüksége van, ez nem a más vallások lenézése és nem saját gondolatunk gögös abszolutizálása, hanem azért mondjuk ezt, mert megragadott bennünket az, aki értünk jött és megajándékozott minket, hogy mi is meg tudjunk ajándékozni másokat. Valójában a mi hitünk határozottan szembe száll a rezignációval, mely képtelennek tartja az embert az igazság megismerésére, mondván: az igazság túl nagy az emberhez mérten. Ez az igazsággal szembeni rezignáció – meggyőződésem szerint – a Nyugat, Európa válságának a lényege. De ha nincs az emberek számára igazság, akkor végső soron nem lehet megkülönböztetni a jót és a rosszat. És akkor a tudomány nagyszerű eredményei kétélűvé válnak: lehetnek nagy lehetőségek a jóra, az emberek javára, de – és ezt látjuk – félelmetes fenyegetéssé, az embert és a világot elpusztító

erővé is válhatnak. Szükségünk van az igazságra. De természetesen történeti tapasztalataink alapján félünk attól, hogy az igazságba vetett hit türelmetlenséget hoz magával. Ha elfog bennünket ez a félelem, melynek megvannak a történeti alapjai, akkor eljött az ideje annak, hogy föltekintsünk Jézusra és meglássuk Őt úgy, ahogyan itt, Mariazell kegyhelyén látjuk.

Két képben látjuk Őt: mint gyermeket Anyjának karján, s mint Megfeszítettet a bazilika főoltára fölött. A bazilikának e két képe azt mondja nekünk: az igazság nem külső hatalommal érvényesül, hanem alázatosan és csak a maga benső hatalmával adja magát az embernek. Az igazság a szeretetben fejeződik ki. Soha nem a mi tulajdonunk, soha nem a mi termékünk, mint ahogy a szeretetet sem lehet megcsinálni, hanem csak befogadni és tovább ajándékozni lehet. Az igazságnak erre a belső erejére van szükségünk. Az igazságnak erre az erejére bízunk rá magunkat mi, keresztények. Ennek vagyunk a tanúi. Ezt kell tovább ajándékozni azon a módon, ahogyan befogadtuk, ahogyan Ő ajándékozta magát.

Ennek a napnak a mottója: „Krisztusra tekinteni”. E fölhívás a kereső ember számára újra meg újra magától kéréssé változik, főként Máriához szóló kéréssé, aki gyermekként ajándékozta Őt nekünk: „Mutasd meg nekünk Jézust!” Mária pedig válaszol, először kisgyermekként mutatva meg Őt nekünk. Isten kicsivé lett értünk. Isten nem külső hatalommal, hanem szeretetének gyöngeségével jön, ami az Ő hatalma. A kezünkbe adja magát. Várja a szeretetünket. Meghív, hogy mi magunk is kicsinyek legyünk, szálljunk le magas trónjainkról és tanuljunk meg kisgyermek lenni Isten színe előtt. Fölkínálja nekünk, hogy tegezzük Őt. Kéri, hogy bízunk benne, és így tanuljunk meg az igazságban és a szeretetben élni. A gyermek Jézus természetesen a világ minden gyermekére emlékeztet, akikben közeledni akar hozzánk. Azokra a gyermekekre, akik szegénységben élnek; akiket katonának használnak föl; akik soha nem tapasztalhatták a szülői szeretetet; a betegekre és a szenvedőkre, de a vidám és egészséges gyermekekre is. Európában hiányoznak a gyermekek: mi mindent önmagunknak akarunk megszerezni, és nem bízunk a jövőben. De jövőtlenné válik a föld, ha kihalnak az emberi szív erői,

és kihuny a szívtől megvilágosított értelem, ha Isten arca többé nem világít a föld fölött. Ahol Isten van, ott van a jövő.

„Krisztusra tekinteni”: vessünk még egy rövid pillantást a főoltár fölötti feszületre. Isten nem karddal, hanem a kereszttel váltotta meg a világot. Jézus haldokolván kitérte karjait. Ez elsősorban a szenvedés gesztusa, melyben hagyta, hogy értünk átszögezzék, s így adja oda az életét értünk. De a kitért karok az imádság gesztusa is, ezt a testtartást veszi föl az imádkozó pap: Jézus a szenvedést, kínjait és halálát imádsággá változtatta, s ezáltal az Isten és az emberek iránti szeretet aktusává változtatta. Ezért a megfeszített Jézus kitért karjai az ölelés gesztusa is, mellyel magához vonz, és szeretetének karjaiba akar ölelni minket. Így tehát Ő az élő Isten képmása, maga Isten, akire rábízhatjuk magunkat.

„Krisztusra tekinteni!” Ha ezt megtesszük, akkor látjuk, hogy a kereszténység több és egészen más, mint egy erkölcsi rendszer, törvények és követelmények foglalata. Barátság ajándéka, mely életben és halálban érvényes: „Már nem mondalak szolgálknak, hanem barátainknak mondalak titeket” (vö. *Jn 15,15*), mondja az Úr övéinek. Erre a barátságra hagyatkozunk rá. De éppen mert a kereszténység nem pusztán morál, hanem barátság ajándéka, ezért van nagy erkölcsi ereje, amelyre korunk kihívásai közepette annyira szükségünk van. Ha Jézus Krisztussal és az Ő Egyházával mindig újra olvassuk a sínai Tízparancsolatot, és behatolunk annak mélységébe, akkor egy nagy, maradandóan érvényes útmutatást kapunk. A Tízparancsolat elsősorban igen Isten szavára, annak az Istennek a szavára, aki bennünket szeret és vezet, aki hordoz minket, ugyanakkor meghagyja szabadságunkat, sőt először Ő tesz szabaddá (az első három parancsolat). A Tízparancsolat igen a családra (negyedik parancsolat), igen az életre (ötödik parancsolat), igen a felelősségteljes szerelemre (hatodik parancsolat), igen a szolidaritásra, a szociális felelősségre és a szociális igazságosságra (hetedik parancsolat), igen az igazságra (nyolcadik parancsolat), igen más emberek és tulajdonuk megbecsülésére (kilencedik és tizedik parancsolat). Az élő Istennel való barátságunkból fakadóan éljük ezt a sokféle igent, s ugyanakkor útmutatásként vesszük korunk körülmények közé.

„Mutasd meg nekünk Jézust!” Ezzel a kéréssel Urunk Anyja felé tettük meg az idevezető utat. Ez a kérés kísér minket vissza a mindennapokba. És mi tudjuk, hogy Mária meghallgatja kérésünket: igen, mert valahányszor föltekintünk Máriára, ő megmutatja nekünk Jézust. Így meg tudjuk találni a helyes utat, lépésről lépésre haladni tudunk rajta, azzal az örömmel, hogy ez az út a világosságra, az örök szeretet örömébe vezet bennünket. Amen.

Vesperás papokkal, szerzetesekkel, diakónusokkal és szeminaristákkal Mariazellben

Szombat, Szeptember 8., 16.45.

Tisztelendő és Szeretett Paptestvéreim!

Kedves Szerzetesek és Szerzetesnők!

Kedves Barátaim!

Mariazellben a „Magna Mater Austriae” (‘Ausztia Nagyasszonya’) tiszteletreméltó bazilikájában gyűltünk össze. Sok nemzedék óta imádkoznak itt az emberek az Istenanya segítségéért. Mi magunk is ezt tesszük most. Szeretnénk megszólaltatni dicséretünket az Istentől kapott javakért, és hálánkat az Úrnak minden jótéteményéért, főként a hit nagy ajándékáért. De szeretnénk szívünk kívánságait is elmondani: oltalmat kérni az Egyház számára, közbenjárását kérni azért, hogy egyházmegyéink és szerzetesi közösségeink jó hivatásokat kapjanak, oltalmat kérni a családok számára, és irgalmas imáit minden embernek, akik kiutat keresnek bűnükből és szeretnének megtérni, s végül anyai gondjaira szeretnénk bízni minden beteg és öreg embert. Segítsen mindnyájunkat Ausztia és Európa Anyja a hit és az élet mélyreható megújításában.

Kedves Barátaim, ti mint papok és szerzetesek Jézus Krisztus küldetésének szolgálói és szolgálóleányai vagytok. Miként 2000 évvel ezelőtt Jézus embereket hívott a követésére, úgy indulnak el ma is az Ő hívására fiatal férfiak és nők, akiket megragadott Jézus, és viszi őket a vágy, hogy életüket az Egyház szolgálatába állítsák, és odaadják az emberek megsegítésére. Jézus Krisztus követésébe szegődnek, és az Ő tanúi akarnak lenni. A Krisztust követő élet valójában kockázatos, mert mindig fenyeget bennünket a bűn, a belső szabadság elvesztése és az elpártolás. Ezért mindannyiunknak szüksége van az Ő kegyelmére, melynek teljességét Mária megkapta. Tanuljuk, hogy mint Mária mindig Krisztusra tekintünk és róla vegyünk példát. Mi részt vehetünk az Egyház – melynek Ő a feje – egyetemes üdvözítő küldetésében. Az Úr arra hívja a papokat, a szerzeteseket és a laikusokat, hogy menjenek a világba és annak sokfélesége közepette vegyenek részt Isten országa építésében. Ez nagyon sokféle formában történik: az igehirdetésben, a közösségek

építésében, különféle lelkipásztori szolgálatokban, a szeretet tetteiben és a karitatív tevékenységben, az apostoli lelkülettel végzett kutató és tudományos munkában, a kulturális környezettel folytatott dialógusban, az Isten által akart igazságosság gyarapításában, és nem kevésbé egy szerzetesi közösség közös istendicséretében és a világtól visszavonult személedésben.

Az Úr az Egyház zarándoklatára hív benneteket, „az időn átvezető útjára”. Arra hív, hogy vele együtt járjátok az Ő zarándokútját, és vegyetek részt életében, amely ma is keresztút és a Föltámadottnak életünk Galileáján át vezető útja. Ő azonban mindig az egy Úr, aki az egy keresztség által az egy hitre hív bennünket. Az útjában való részvétel tehát mindkettőt jelenti: a kereszt dimenzióját – sikertelenségeket, szenvedést, megnemértést, sőt megvetést és üldözést –, de egy mély öröm megtapasztalását is az Ő szolgálatában, és a vele való találkozásból fakadó nagy vigasztalást is. Miként az Egyház, úgy az egyes közösségek, társaságok és minden egyes keresztény küldetésének eredete is a megfeszített és föltámadott Krisztussal való találkozásból fakad.

Jézus Krisztus és minden keresztény küldetésének a középpontja Isten országának hirdetése. Ez a Krisztus nevében hangzó igehirdetés az Egyház, a papok, a szerzetesek és minden keresztény számára azt jelenti, hogy az Ő tanújaként kell jelen lenni a világban. Isten országa ugyanis maga Isten, aki jelenvalóvá lesz közöttünk és általunk uralkodik. Ezért Isten országa akkor épül, ha Isten bennünk él, és mi Istent visszük a világba. Ezt teszitek, ha tanúságotok Isten teremtő szeretetében gyökerezik és szembeszáll minden értelmetlenséggel, s minden kétkedéssel. Ti azok oldalán álltok, akik így harcolnak, azok oldalán, akik pozitív tartalmat tudtak adni az életnek. Imádkozva és könyörögve legyetek azok képviselői, akik keresik Istent, akik úton vannak Isten felé. Tegyetek tanúságot egy olyan reményről, mely minden hallgatag és hangos kétkedéssel szemben Isten hűségére és felénk fordulására mutat rá. Ezáltal azok oldalán álltok, akiknek háta nyomasztó terhek alatt meggömbült, s akik nem tudnak megszabadulni a terheiktől. Tegyetek tanúságot a szeretetről, mely odaadta magát az emberekért és így győzte le a halált. Álljatok azok oldalán, akik soha nem kaptak szeretetet, akik már nem tudnak hinni az életben. Álljatok

ellen a burkolt és nyílt igazságtalanság minden formájának, és az emberek iránti egyre terjedő megvetésnek. Így egész létetek, Kedves Testvéreim, mint Keresztelő János léte, hatalmas élő rámutatás lesz Jézus Krisztusra, Isten emberré lett Fiára. Jézus égő és világító mécsesnek nevezte Jánost (vö. *Jn 5,35*). Legyetek ti is ilyen mécsesek! Világítson bele a ti világosságotok a társadalmunkba, a politikába, a gazdagsági életbe, a kultúra és a kutatás világába. Lehet, hogy ez csak egy picit világosság sok-sok lidércfény között. De erejét és ragyogását a nagy hajnalcsillagtól, a föltámadott Krisztustól kapja, kinek világossága fénylik – általunk akar fényleni –, és soha nem ismer alkonyt.

A követés – és mi követni akarjuk Krisztust – azt jelenti, hogy belenövünk Krisztus érzületébe, Jézus életstílusába, ahogyan azt a Filippi levél mondja: „Ugyanaz az érzület legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban volt!” (2,5). E napnak a mottója „Krisztusra tekinteni!”. Reá, az élet nagy tanítójára föltekintve az Egyház Jézus Krisztus érzületének három fontos tulajdonságát fedezte föl. E három tulajdonság – hagyományosan evangéliumi tanácsoknak nevezzük őket – a radikális krisztuskövető élet jellegzetessége lett: a szegénység, a tisztaság és az engedelmesség. Ebben az órában gondolkozzunk el egy kicsit e három jellemző tulajdonságról.

Jézus Krisztus, aki Isten egész gazdagságával gazdag volt, miattunk szegénnyé lett, így mondja Szent Pál a második korintusi levélben (8,9); kimeríthetetlen ige ez, amelyről újra meg újra el kell gondolkodnunk. És a filippi levélben ez áll: kiüresítette önmagát, megalázta magát és engedelmes volt a kereszthalálig (2,6). Ő, aki szegénnyé lett, boldognak mondta a szegényeket. Szent Lukács a boldogságok sajátos változatában megmutatja, hogy ez a kijelentés, a szegények boldoggá nyilvánítása, általában a szegényeknek, az akkori Izrael – melyben kiáltó ellentét volt a gazdagok és a szegények között – valóban szegény embereinek szólt. Szent Máté azonban az általa közölt boldogságokkal elmagyarázza, hogy az anyagi szegénység önmagában még nem visz Isten közelébe, hiszen a szívet megkeményítheti a gazdagság utáni vágy. Természetesen miként az egész Szentírásból, a szegényekről szóló boldogságból is fölismerhetjük, hogy Isten minden esetben különleges módon közel

van a szegényekhez. Így világossá válik: a keresztény ember Krisztust látja a szegényekben, aki a segítségére vár. Aki radikálisan akarja követni Krisztust, annak le kell mondania minden anyagi birtoklásról. De ezt a szegénységet Krisztus kedvéért kell megélnie, ami teljesen szabaddá teszi a felebarátok szolgálatára. A szegénységnek és a szegényeknek minden keresztény, de különösen a papok és a szerzetesek számára mind egyénileg, mind közösségileg újra meg újra komoly lelkiismeretvizsgálat tárgyát kell képeznie. Éppen a mi helyzetünkben, melyben – gondolom én – nincsen rossz sorunk, melyben mi nem vagyunk szegények, különösen is meg kell fontolnunk, hogyan élhetjük meg komolyan ezt a meghívást. Szeretném ezt valamennyiünk lelkiismeretvizsgálatába ajánlani.

A tisztaság tartalmának helyes megértéséhez annak pozitív tartalmából kell kiindulnunk. És ezt ismét csak a Jézus Krisztusra való föltekintésben találjuk meg. Jézus kettős kapcsolatban élt: kapcsolatban az Atyával és kapcsolatban az emberekkel. A Szentírásban Jézust úgy ismerjük meg, mint imádkozót, aki éjszakákat tölt az Atyával beszélgetve. Az imádságban a maga emberségét és mindannyiunk emberségét bevonja az Atyához fűződő fiúi kapcsolatába. Ez az Atyával folytatott dialógus azután újra meg újra a világhoz, hozzánk szóló küldetéssé válik. Küldetése vezette Őt egy tiszta és osztatlan emberekhez-fordulásba. A Szentírás tanúsága szerint az emberekkel való érintkezésében földi létének egyetlen pillanatában sem mutatkozott meg a saját érdekének vagy a saját hasznának a keresése. Jézus az Atyában, az Atyából kiindulva – és így a maguk valóságában és egyediségében – szerette az embereket. Jézus Krisztus ezen érzületének – az élő Istennel való teljes együttlétnek és az emberekkel való tiszta együttlétnek, a teljes rendelkezésükre állásnak – az elsajátítása indította Pált a maga teológiájára és életvitelére, mellyel Jézusnak a mennyek országáért vállalt nőtlenségről mondott szavaira válaszolt (vö. *Mt 19,12*). A papok és szerzetesek nem kapcsolatmentesen élnek. Épp ellenkezőleg, a tisztaság – ebből szerettem volna kiindulni – intenzív kapcsolat, pozitív kapcsolat az élő Krisztussal és rajta keresztül az Atyával. Éppen ezért a tisztasági fogadalommal nem az individualizmusra vagy a kapcsolatmentességre teszünk fogadalmat, hanem azokra az intenzív kapcsolatokra, melyekre képesek vagyunk, s melyekkel ajándékba

kapjuk, hogy egészen és fenntartások nélkül Isten országa, s ezáltal az emberek szolgálatába álljunk. Így a papok és a szerzetesek a remény embereivé válnak: amennyiben egészen Istenre hagyatkoznak, és ezáltal megmutatják, hogy Isten számukra valóságosan létezik, teret nyitnak az Ő jelenléte – Isten országa – számára. Ti, kedves papok és szerzetesek, nagy szolgálatot tesztek: minden ösztönös vágy, a jövőtlenség és a fogyasztási vágy minden önzése, az individualizmus közepette mi megpróbáljuk az emberek iránti önzetlen szeretetet megélni. Azzal a reménnyel élünk, mely Istenre bízva a beteljesedést, mert hisszük, hogy teljesíti reményünket. Mi történt volna, ha ez a ráhagyatkozás nem lett volna jelen a kereszténység történelmében. Mi lett volna a mi világunkból, ha nem lettek volna papok, szerzetesek és szerzetesnők a rendekben és az Istennek szentelt élet közösségeiben, akik odaélték a többiek elé az emberi vágyakat felülmúló javak reményét, és a minden emberi szeretetnél nagyobb isteni szeretet megtapasztalását. A világnak éppen ma van szüksége a tanúságtételünkre.

Térjünk rá az engedelmességre. Jézus egész életét a rejtett názáreti évektől egészen kereszthalála pillanatáig az Atyára hallgatva, az iránta való engedelmisségben élte. Ebből a szempontból különleges jelentősége van az Olajfák-hegyi éjszakának. „Ne az én akaratom legyen, hanem a tiéd.” Jézus ezen imádságában a maga fiúi akaratába foglalja a mi ellenálló akaratunkat, és lázadásunkat átváltoztatja a maga engedelmisségévé. Jézus imádkozó volt. Ugyanakkor figyelmesen odahallgató és engedelmeskedő is: „Engedelmes lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig” (*Fil 2,8*). A keresztények mindig megtapasztalták, hogy amikor átadják magukat az Úr akaratának, nem vesznek el, hanem éppen megtalálják mély identitásukat és belső szabadságukat. Jézusban fedezték fel, hogy aki elajándékozza magát, az megtalálja önmagát, s hogy szabaddá válik az, aki megköti magát egy Istenben megalapozott és Őt kereső engedelmisségben. Amikor valaki Istenre hallgat és neki engedelmeskedik, ennek semmi köze a kívülről történő kényszerhez vagy önmaga elvesztéséhez. Amikor egyesülünk Isten akaratával, akkor találunk rá igazi identitásunkra. E tapasztalat tanúságtételére van szüksége a világnak, éppen ma, amikor annyira törekszik az „önmegvalósításra” és az „önmeghatározásra”.

Romano Guardini leírja Önéletrajzában, hogy útjának egy kritikus pillanatában, amikor gyermekkori hite kérdéssé vált, hogyan ajándékozták neki az életreszóló döntést – a megtérést – Jézus azon szavai, hogy csak az találja meg önmagát, aki elveszíti magát (vö. *Mk 8,34; Jn 12,25*); hogy önmagunkat meg nem találhatjuk, önmagunkat meg nem valósíthatjuk önmagunk elhagyása, önmagunk elvesztése nélkül. De akkor fölmerült benne a kérdés: Hol tudom elveszíteni magamat, kinek ajándékozom oda magamat? Világossá vált számára, hogy csak akkor szabadulhatunk meg teljesen önmagunktól, ha Isten kezébe esünk: végső soron csak Benne veszíthetjük el, és csak Benne találhatjuk meg önmagunkat. De ekkor következett az újabb kérdés: Ki az Isten? Hol van Isten? És akkor értette meg, hogy az az Isten, akiben elveszíthetjük önmagunkat, csak a Jézus Krisztusban konkrétan és közelivé vált Isten lehet. De akkor még mindig jött egy következő kérdés: Hol találom meg Jézus Krisztust? Hogyan adhatom oda magamat valóban neki? Guardininek a küzdelmei során megtalált válasza így hangzik: Jézus Krisztus konkrétan csak az Ő testében, az Egyházban van jelen. Ezért kell az Isten akarata iránti engedelmességnek, a Jézus Krisztus iránti engedelmességnek egészen konkrét és gyakorlatiasan alázatos-egyházi engedelmességnek lennie. Úgy gondolom, ebből a szempontból is újra meg újra alapos lelkiismeretvizsgálatot kell tartanunk. Mindez össze van foglalva Loyolai Szent Ignác imádságában, melyet újra meg újra oly nagynak találok, hogy szinte alig merem imádkozni, mégis újra meg újra el kell mondanom: „Suscipe, Domine... Fogadd el, Uram, teljes szabadságomat, fogadd el emlékezetemet, értelmemet és egész akaratomat; amim csak van és amit csak birtokolok, mind tőled kaptam; visszaadok neked mindent és átadom akaratod irányításának; csak szerelmedet ajándékozd nekem kegyelmeddel együtt, és én elég gazdag vagyok, s ezen kívül nem kívánok semmi mást”.

Kedves Testvéreim! Most visszatértek mindennapi életetekbe, templomi, lelkipásztori, lelki és emberi tevékenységeitekhez. Nagy Közbenjárónk és Anyánk, Mária terjessze ki oltalmazó kezét fölétek és munkátok fölé. Legyen közbenjárónk az ő Fiaánál, a mi Urunk Jézus Krisztusnál. Hálával imáitokért és az Úr szőlőjében végzett munkátokért fordulok bensőséges imával Istenhez, hogy

oltalmazzon és áldjon meg mindnyájukat, minden embert,
különösen a fiatalokat itt Ausztriában és minden országban, ahonnan
jöttetek. Szívből jövő áldásom kísérjen mindnyájukat.

Szentmise a Stefansdomban

2007. szeptember 9., vasárnap, 10.00

Kedves Testvéreim!

„*Sine dominico non possumus!*” Az Úr ajándéka nélkül, az Úr napja nélkül mi nem tudunk élni: így válaszoltak 304-ben az abitenei keresztények a mai Tunisz területén, akiket a betiltott vasárnapi szentmisén tartóztattak le és vittek bíró elé. Föltették nekik a kérdést, hogyan merészeltek keresztény vasárnapi istentiszteletet tartani, tudván, hogy halálbüntetés jár érte. A válaszuk ez volt: „*Sine dominico non possumus!*” A *dominicum/dominico* szóhoz két egymástól elválaszthatatlan jelentés kapcsolódik, melyeknek egységét meg kell tanulnunk újra észrevenni. Az első jelentés az Úr ajándéka – ez az ajándék Ő maga: a Föltámadott, kinek érintésére és közelségére a keresztényeknek feltétlenül szükségük van ahhoz, hogy önmaguk lehessenek. De ez nem csak valami lelki, belső, szubjektív érintés: az Úrral való találkozás egy meghatározott nappal beleíródik az időbe. És így a mi konkrét testi és közösségi létünkbe íródik, ami az időben zajlik. Ez a találkozás az időnknek és életünk egészének középpontot, belső rendet ad. Ezeknek a keresztényeknek a vasárnapi szentmise nem parancsolt kötelesség, hanem belső szükséglet volt, mert nélküle, aki hordozza az életüket, üres maga az élet. Ezt a középpontot kihagyni vagy elárulni azt jelentené, hogy megfosztják az életet alapjától, belső méltóságától és szépségétől.

Érvényes-e az akkori keresztények magatartása számunkra, mai keresztények számára is? Igen, ránk nézve is érvényes, hogy szükségünk van egy olyan kapcsolatra, amely hordoz minket, életünknek irányt és tartalmat ad. Nekünk is szükségünk van egy olyan érintkezésre a Föltámadottal, mely át tud vinni bennünket a halálon. Szükségünk van arra a találkozásra, mely összegyűjt bennünket, megajándékoz a szabadsággal, és a mindennapok vesződségein túl megláttatja velünk Isten teremtő szeretetét, amelyből jövünk, s amely felé tartunk.

Ha a mai evangéliumban odahallgatunk az Úrra, aki szól hozzánk, megdöbbenünk. „Aki le nem mond mindarról, amije van, és el nem hagyja minden családi kötődését, nem lehet az én tanítványom”. Mi ellene vethetnénk: „Miket mondasz, Uram? Hát a világnak nem éppen a családra van szüksége? Az apa és az anya szeretetére, a szülők és a gyermekek közötti szeretetre, a férfi és a nő szerelmére? Hát nem a szeretetre van szükségünk az élethez, az élet öröméhez? És nincs szükségünk olyan emberekre is, akik e világ javait befektetik és építik a nekünk adott földet, úgy, hogy abban mindenkinek része lehessen? Hát nincs ránk bízva a föld és minden javának kibontakozása is?”

Ha pontosabban odafigyelünk az Úrra és mondandójának egészét meghalljuk, akkor megértjük, hogy Jézus nem ugyanazt kívánja mindenkitől. Mindenkinek megvan a maga saját feladata és a krisztuskövetésnek az a módja, amit Isten az ő számára gondolt el. A mai evangéliumban Jézus nem annak a sokaságnak a feladatáról beszél, mely a Jeruzsálemben vezető zarándokútván csatlakozott hozzá, hanem a Tizenkettő különleges hivatásáról. Őnekik előbb túl kell élniük a kereszt botrányát, és azt követően kell készen lenniük arra, hogy valóban mindent elhagyjanak a látszólagosan abszurd feladat teljesítésére, hogy elmenjenek a föld széléig, és a maguk gyatra műveltségével egy tudástól felfuvalkodott és látszólagos vagy valóságos műveltséggel dicsekvő világnak – és természetesen főként a szegény és egyszerű embereknek – hirdessék Jézus Krisztus evangéliumát. Nekik a világba vivő útjukon a vértanúság elszenvedésére is készen kell lenniük, hogy ezzel bizonyítsák a Megfeszített és Föltámadott evangéliumát.

Jóllehet Jézus szava e Jeruzsálemben vezető zarándoklaton az Őt követő sokaságban elsősorban a Tizenkettőnek szól, meghívása megszólítja minden évszázad történelmi pillanatait is. Ő minden korban hív embereket, hogy teljesen rá hagyatkozzanak, hagyjanak el minden mást, csak Őerte és egészen a többiekért éljenek: az önzetlen szeretet oázisait kell kialakítaniuk egy olyan világban, melyben gyakran úgy látszik, csak a hatalom és a pénz számít. Köszönjük meg az Úrnak, hogy minden évszázadban ajándékozott nekünk férfiakat és nőket, akik mindent elhagytak és az Ő szeretetének világító jeleivé váltak. Gondoljunk csak olyan emberekre, mint Benedek és

Skolasztika, Assisi Ferenc és Klára, Tübingiai Erzsébet és Sziléziai Hedvig, Loyolai Ignác, Avilai Teréz és napjainkban Teréz anya és Páter Pio. Ezek az emberek életükkel lettek Jézus szavának magyarázatai, mely bennük közelivé és érthetővé válik számunkra. És kérjük az Urat, hogy korunk embereinek adja meg a barátságot, hogy mindent elhagyjanak és másokért éljenek.

Ha azonban újra az evangélium felé fordulunk, észrevehetjük, hogy az Úr nem csak néhány kiválasztott különleges feladatáról beszél; amit mond, annak lényegi magva mindenkire érvényes. Egy másik alkalommal így fejezte ki, miről is van szó: „Aki meg akarja menteni az életét, el fogja veszíteni. Aki pedig elveszíti az életét énmiattam, meg fogja azt menteni. Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, de önmagát elveszíti vagy megkárosítja?” (Lk 9,24.) Aki az életét csak birtokolni akarja és csak önzésre akarja használni, az elveszíti. Csak az kapja meg az életet, aki odaadja önmagát. Más szavakkal: csak a szerető ember találja meg az életet. A szeretet pedig mindig önmagából való kilépést követel, önmaga elhagyását követeli a embertől. Aki csak önmagát látja, a másikat csak a saját javára akarja birtokolni, önmagát is elveszíti és a másikat is. A mélységes önmaga elvesztés nélkül nincs élet. Az élet megállás nélküli hajszolása, ami annyira űzi a mai embert, az elveszített élet pusztaságában végződik. „Aki elveszíti az életét énmiattam ...”, ezzel azt mondja az Úr: önmagunk végleges elhagyása csak akkor lehetséges, ha a végén nem a semmibe, hanem az örök szeretet kezébe érkezünk. Az önmagát értünk és miattunk elvesztő isteni szeretet teszi lehetővé számunkra is azt, hogy szabadok legyünk, elveszítsünk mindent és így valóban megtaláljuk az életet. Ez a lényegi magva annak, amit az Úr e vasárnap olyan keménynek látszó evangéliumában mondani akar. Szavával megajándékoz bennünket a bizonyossággal, hogy az Ő szeretetére, az emberré lett Isten szeretetére építhetünk. Ennek a fölismerése az a bölcsesség, amelyről az első olvasmány szól. Mert az is igaz, hogy a föld összes tudása semmit nem használ nekünk, ha nem tanulunk meg élni, ha nem tanuljuk meg azt, hogy miről is szól igazán az élet.

„*Sine dominico non possumus!*” Az Úr nélkül és az Ő napja nélkül az élet nem sikerül. A mi nyugati társadalmainkban a vasárnapból

hétvége, szabadidő lett. A szabadidő a modern világ hajszájában szép és szükséges; ezt mindegyikünk tudja. De ha a szabadidőnek nincs belső középpontja, ami az egésznek irányultságot ad, akkor az idő igazában üressé válik, és sem felüdíteni, sem erősíteni nem tud. A szabadidőnek középpontra van szüksége – a találkozásra azzal, aki ősforrásunk és végső célunk. Nagy elődöm a münchen–freisingi püspöki székből, Faulhaber bíboros egyszer ezt így fejezte ki: „Add meg a léleknek a vasárnapot, és add oda a lelket a vasárnapnak”.

Mivel vasárnap igazában a föltámadott Krisztussal való találkozás az Igében és a Szentségekben, hatóköre kiterjed az egész valóságra. Az első keresztények a hét első napját az Úr napjának tekintették, mert a föltámadás napja volt. De nagyon korán tudatosodott az Egyházban, hogy a hét első napja a teremtés első napja is, melyen Isten mondta: „Legyen világosság” (*Ter 1,3*). Ezért a vasárnap az Egyház számára hetenként ismétlődő teremtés-ünnepe is – a hála és az öröm ünnepe a teremtésért. A mi korunkban, amikor a teremtést a mi emberi tevékenységünk oly sokféleképpen veszélyezteti, tudatosítanunk kellene a vasárnapnak ezt a dimenzióját. Később azután az ősegyház egyre inkább beépítette a hét első napjába a hetedik nap, a szombat örökségét. Isten nyugalmaiban veszünk részt, mely minden embert magában foglal. Ezért ezen a napon valamit megérezünk Isten minden teremtményének szabadságából és egyenlőségéből.

A mai vasárnap könyörgésében főként arra emlékezünk, hogy Isten megváltott és szeretett gyermekeivé fogadott minket Fia által. Arra kérjük, hogy jóságosan tekintszen a krisztushívő emberekre, s ajándékozzon meg minket az igazi szabadsággal és az örök élettel. Isten jóságos pillantását kérjük. De nekünk magunknak is szükségünk van erre a jóságos pillantásra a vasárnapon keresztül a hétköznapijainkra. Miközben kérjük, tudjuk, hogy ezzel a pillantással már megajándékoztak minket. Mi több, azt is tudjuk, hogy Isten a gyermekeivé fogadott minket, és valóban közösségre lépett velünk. A gyermekiség – ezt az ősegyház tudta – szabad létet jelent, nem szolgaságot, hanem a családhoz tartozást. A gyermek örökös is. Ha mi Istenhez tartozunk, aki mindennél nagyobb hatalom, akkor nem kell félnünk és szabadok vagyunk, és örökösök is vagyunk. Az örökség, amit Ő készített nekünk, Ő maga, az Ő szeretete. Igen, Urunk, add

meg nekünk, hogy mindez áthassa a lelkünket és megtanuljuk a megváltottak örömét. Amen.

Úrangyala előtt a Stefansdom előtti téren

2007. szeptember 9., vasárnap, 10.00

Kedves Testvéreim!

Különlegesen szép élmény volt számomra ezen a délelőttön, hogy veletek együtt oly méltó módon ünnepelhettem az Úr napját a fenséges Stefansdomban. A kellő méltósággal ünnepelt szentmise segít észlelni annak az ajándéknak a nagyságát, melyet Isten a szentmisében ajándékoz nekünk. Találkozunk egymással és megérezzük Isten örömét. Ezért köszönetet mondok mindenkinek, aki tevékenyen részt vett a liturgia előkészítésében és lefolyásában, és azoknak is, akik a szent titkokban való áhítatos részvételükkel olyan atmoszférát teremtettek, melyben valóban érezhető volt Isten jelenléte. Szívből köszönöm, Isten fizesse meg mindenkinek!

A prédikációban próbáltam elmondani valamit a vasárnap jelentéséről és a mai evangéliumról, és gondolom, megszületett az a fölismerés, hogy Isten Szeretete (tudniillik Krisztus), aki értünk és miattunk elveszítette önmagát, megajándékoz bennünket a belső szabadsággal, hogy elveszítsük életünket és így megtaláljuk az igazi életet. Mária egykor ebben a szeretetben részesedve nyert erőt fenntartások nélküli igen-jéhez. Isten nagyon tartózkodó és végtelenül finom szeretetét látva – aki üdvözítő tervének megvalósításához várta teremtménye önkéntes együttműködését – tudott a Szűz félretenni minden meggondolást, és teljes bizalommal ráhagyatkozni Isten kezére e hallatlanul nagy terv megvalósításában. Teljes készséggel, tágra nyílt szívvel, s önmagától teljesen szabadon lehetővé tette, hogy Isten betöltse őt szeretetével, Szentlelkével. Mária, az egyszerű leány így foganhatta Isten Fiát, és ajándékozhatta a világnak az Üdvözítőt, aki neki ajándékozta magát.

A szentmisében ma mi is ajándékba kaptuk Isten Fiát. Aki szentáldozásban részesült, most különleges módon magában hordozza a föltámadott Urat. Miként Mária a méhében hordozta Őt – mint teljesen az anya szeretetére bízott, erőtlén kis emberi magzatot –, úgy bízta ránk magát, kedves Testvéreim, Jézus Krisztus a kenyér színe

alatt! Szeressük ezt a Jézust, aki teljesen a kezünkbe adja magát! Szeressük Őt úgy, ahogyan Mária szerette! És vigyük el Őt az emberekhez, ahogyan Mária vitte Erzsébethez, örömet és ujjongást okozva látogatásával! Mária emberi testet ajándékozott Isten Igéjének, hogy emberként a világra jöhessen. Ajándékozzuk mi is az Úrnak a testünket, engedjük, hogy a testünk egyre inkább Isten szeretetének eszköze és a Szentlélek temploma legyen! Vigyük a világba a vasárnapot mérhetetlen nagy ajándékával!

Kérjük Máriát, tanítson meg arra, hogyan szabadulhatunk meg önmagunktól, hogy Isten rendelkezésére állva megtalálhassuk igazi szabadságunkat, valódi életünket, s az igazi és maradandó örömet.

Szeretném most elmondani azt az imádságot Isten Anyjának, amelyet a Mária-oszlopnál szerettem volna elimádkozni. Akkor azonban, mint tudjátok, áramkimaradás volt, úgyhogy ez lehetetlenné vált. Tehát most mondom:

Szentséges Szűz Mária, a mi Urunk Jézus Krisztus szeplőtelen Anyja, tebenned Isten megajándékozott bennünket az Egyház és az igazi emberlét ősképeivel. Rád bízunk Ausztria országát és minden lakóját: segíts minket, hogy példádat kövessük és életünk teljesen Istenre irányuljon! Segíts, hogy mi, akik föltekintünk Krisztusra, egyre inkább hasonlók legyünk Őhöz, valóban Isten gyermekei legyünk! Akkor mi is Szentlelkének minden áldásával eltelve egyre inkább teljesíteni tudjuk az Ő akaratát és a béke eszközeivé válhatunk Ausztria, Európa és az egész világ számára. Amen.

Kedves Barátaim, most pedig valamennyien énekeljük el osztrák módon az Úr Angyalát:

Az Úr Angyala köszönté ...

Látogatás a Heiligenkreuzi apátságban

2007. szeptember 9., vasárnap, 16.30.

Főtisztelendő Apát Úr,
Mélyen Tisztelt Püspök Testvéreim,
Kedves Heiligenkreuzi Ciszterci Szerzetesek,
Kedves Istennek Szentelt Testvérek és Nővérek,
a Monostor és a Főiskola Tisztelt Vendégei és Barátai,
Hölgyeim és Uraim!

A *Magna Mater Austriae*-hoz tartó zarándoklat kapcsán szívesen jöttem a heiligenkreuzi monostorba is, mely nem csupán fontos megállóhely a Mariazellbe vezető Via Sacrán, hanem a világ legrégebbi, folyamatosan élő ciszterci monostora. Azért akartam erre a történelmileg fontos helyre eljönni, hogy fölhívjam a figyelmet Szent Benedek alapvető tanítására, kinek reguláját a ciszterciek is követik. Benedek röviden és tömören elrendelte, hogy „az istenszolgálatnak semmit sem szabad elébe helyezni” (Regula 43,3).

Egy bencés szellemű kolostorban ezért az istendicséretnek, melyet a szerzetesek mint ünnepélyes kórusimát végeznek, mindig elsőbbsége van. Kétségtelen – és legyen érte hála Istennek! –, nem csak a szerzetesek imádkoznak; mások is imádkoznak: gyermekek, fiatalok és öregek, férfiak és nők, házasok és egyedülállók – minden keresztény imádkozik vagy legalábbis imádkoznia kellene.

A szerzetesi életben azonban az imádságnak különleges helye van: a szerzetesi hivatás középpontja. A szerzetesek hivatásos imádkozók. Az atyák idejében a szerzetesi életről azt mondák, hogy angyali élet. És az angyalok életében azt látták lényegesnek, hogy imádó lények. Az életük imádás. Így kellett lennie a szerzeteseknél is. Ők elsősorban nem ezért vagy azért imádkoznak, hanem mert Isten méltó arra, hogy imádják. „*Confitemini Domini, quoniam bonus! Hálát adjatok az Úrnak, mert jó, mert az Ő irgalmassága örökkévaló!*”, kiáltja sok zsoltár (pl. 106,1). Az ilyen, konkrét cél nélküli imádságot, mely tisztán istenszolgálat akar lenni, ezért nevezték joggal „*officiumnak*”. Ez a szerzetesek szolgálata, mégpedig „szent szolgálata”. Ez a szolgálat a Szentháromság egy Istennek szól, aki mindenföltre méltó

arra, hogy „Övé legyen a dicsőség, a tisztelet és a hatalom” (Jel 4,11), mert Ő csodálatosan megteremtette és még csodálatosabban megújította a világot.

Ugyanakkor az Istennek szentelt szerzetesek officiuma az embereknek szóló szent szolgálat és tanúságtétel is. Minden ember, tudva vagy tudatlanul, a szíve mélyén hordozza a vágyat a végső beteljesedésre, a teljes boldogságra, azaz végső soron Istenre. Egy kolostor, ahol a közösség naponta többször összegyűlik Isten dicséretére, mutatja, hogy ez az ősi emberi vágy nem hiábavaló. Isten, a Teremtő az embert nem félelmetes sötétségbe helyezte, ahol kétségek közepette keressük és tapogatózunk a lét végső alapját (vö. *ApCsel 17,27*); Isten nem a semmi értelmetlen pusztájába helyezte ki minket, ahol semmi más nem vár ránk, csak a halál. Nem! Isten a mi sötétségünket a maga fényességével az Ő Fia, Jézus Krisztus által megvilágosította. Őbenne Isten a maga „teljességével” belépett a mi világunkba (*Kol 1,19*), benne van minden igazságnak, amire csak vágyunk, eredete és csúcspontja (vö. GS 22).

A mi világosságunk, igazságunk, célunk, beteljesedésünk, életünk – mindez nem vallási tanítás, hanem egy személy: Jézus Krisztus. Még mielőtt mi, emberek, kereshetnénk és megpillanthatnánk Istent, Ő már előbb keresett és megpillantott, sőt megtalált és megváltott minket! Minden kor és nép, minden filozófia, vallás és kultúra embereinek pillantása végülis találkozik Isten megfeszített és föltámadott Fia tágra nyílt szemével; az Ő megnyitott szíve a szeretet teljessége. Krisztus szeme a szerető Isten pillantása. Itt az oltár fölötti feszület, melynek román eredetije a sarzanói dómban van, mutatja, hogy ez a pillantás minden embernek szól. Az Úr ugyanis mindegyikünk szívébe lát.

A szerzetesség lényege az imádás – az angyalokéhoz hasonló létezés. Mivel azonban a szerzetesek ezen a földön élő test és vér emberek, Szent Benedek a központi „*ora*” parancshoz hozzáfűzött egy második parancsot: „*labora*”. Szent Benedek és Szent Bernát felfogásában a szerzetesi élethez az imádsággal együtt a munka is hozzátartozik, a földnek a Teremtő akarata szerinti formálása. Ezért minden évszázad szerzetesei Istenre emelt tekintetükkel lakhatóvá és széppé tették a földet, A teremtés megőrzése és gondozása éppen az

Istenre emelt tekintetből következik. Az Istennek szentelt emberek közössége az *Ora et labora* ritmusában tanúságot tesz Isten mellett, aki Jézus Krisztusban néz minket, és az általa látott ember és világ jobb lesz.

Nem csak a monasztikus szerzetesek imádkozzák az officiumot, hanem az Egyház minden szerzetesnek, papnak és diakónusnak is kezébe adta szerzetesi hagyományból merített breviáriumot. Itt is érvényes, hogy a szerzetesnők és szerzetesek, a papok és diakónusok – természetesen a püspökök is – a napi „kötelező” imádsággal, himnuszokkal és zsoltárokkal, hálával és kérésekkel, konkrét cél megjelölése nélkül lépnek Isten elé.

Kedves Testvéreim a papi és diakónusi szolgálatban, kedves Fivéreim és Nővéreim az Istennek szentelt állapotban! Tudom, hogy önfegyelemre, olykor önlegyőzésre van szükség a breviárium hűséges imádkozásához; de ezen officium által gazdag ajándékokat is kapunk: imádkozása közben mily gyakran szinte magától eltűnik a kimerültség vagy a lehangoltság! És ahol hűségesen dicsérik és imádják Istent, ott nem marad el az Ő áldása. Joggal él Ausztriában a mondás: „Isten áldásával minden sikerül!”

Első szolgálatotok e világért tehát imádságtok és az istenszolgálat ünneplése legyen. Minden pap és minden Istennek szentelt ember érzületében élnie kell a szabálynak: „az istenszolgálatnak semmit elébe ne helyezz!”. Az ilyen érzület szépsége a liturgia szépségében fejeződik ki, olyannyira, hogy amikor közösen éneklünk, áldjuk, magasztaljuk és imádjuk Istent, az ég egy darabja jelenik meg a földön. Nem túlzás, ha az Istenre koncentrált liturgiában, a szertartásokban és énekekben az örökkévalóság tükröződését látjuk. Különben elődeink hogyan építhettek volna évszázadokkal ezelőtt olyan magasztos templomtereket, mint itt ez is?! Már maga az épület fölfelé emeli a lelkünket, abba a világba, „amit szem nem látott, és fül nem hallott, ami emberi szívbe föl nem hatolt: amit Isten azoknak készített, akik szeretik Őt” (1Kor 2,9). A liturgia minden megnyilvánulása számára az Istenbe vetett tekintetnek kell mértékadónak lennie. Isten előtt állunk – Ő szól hozzánk és mi hozzá szólunk. Ha a liturgiával kapcsolatban csak azon töprengünk, hogy

miként lehet a liturgiát vonzóvá, érdekessé, széppé tenni, a liturgia lényege elveszett. Mert a liturgia vagy *opus Dei*, melynek tulajdonképpeni alanya Isten, vagy nem liturgiáról van szó. Ezen a helyen kérem, úgy végezzétek a szent liturgiát Istenre tekintve a szentekkel és minden hely és kor élő Egyházával közösségben, hogy az az emberszerető Isten szépségének és magasztosságának kifejezője legyen.

Az imádság lelke végső soron a Szentlélek. Valahányszor imádkozunk, valójában Ő az, aki „támogatja gyöngeségünket és szót emel értünk szavakba nem foglalható sóhajtásokkal” (vö. *Róm 8,26*). Pál apostol e szavaira támaszkodva biztosítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy az imádság fogja létrehozni benneteket azt, amit régebben a papokkal és a szerzetesekkel kapcsolatban nagyon egyszerűen úgy mondtak: „lelki” emberek. A regensburgi püspök, Michael Sailer mondta először, hogy a papoknak mindenekelőtt lelki lelkészeknek kellene lenniük. De leginkább az fontos, hogy megtörténjék bennünk az, amit a szó mond: hogy az Úr követésében a Lélek ereje által „lelki” emberekké váljunk.

Szokták mondani, hogy Österreich ist Klösterreich (‘Ausztria a kolostorok országa’), és valóban így van. Ősi monostoraitok eredetükkel és századokon átívelő hagyományukkal „istenes” helyek. Kedves testvéreim, tegyétek láthatóvá az emberek számára, hogy Istennek valóban elsőbbsége van ezeken a helyeken! Egy kolostor mint valami lelki oázis megmutatja a világnak a legfontosabbat, azt, ami egyedül döntő: hogy van egy végső alap, amelyért érdemes élni: Isten és az Ő kimeríthetetlen szeretete.

És kérlek, titeket, kedves hívők: annak tartsátok monostoraitokat és kolostoraitokat, amik valóban lenni akarnak: nem csupán kultúrát és hagyományt hordozó intézménynek vagy gazdasági vállalkozásnak. A struktúra, a szervezet és a gazdálkodás az Egyházban is szükséges, de nem ezek a lényegesek. Egy kolostor mindenekelőtt a lelki erőnek a helye. Ha az ember itt Ausztriában belép egy kolostorotokba, ugyanazt érzi, mint amikor az Alpokban fárasztó és izzasztó hegymászás után egy kristálytiszta hegyi patakhoz ér, ahol fölfrissülhet... Használjátok tehát országotokban Isten közelségének

ezeket a helyeit, becsüljétek meg a szerzetesi közösségeket, a kolostorokat és monostorokat, és vegyétek igénybe a lelki szolgálatot, amit az Istennek szentelt személyek kínálnak nektek.

Végül látogatásom a most már pápai főiskolának is szól, melyet 205 évvel ezelőtt alapítottak, és nevéhez monstani új jogi helyzetében az Apát úr hozzáfűzte az akkori pápa (XI. Kelemen) nevét. Amennyire fontos, hogy a teológia szaktudománya a katolikus teológiai fakultások révén integrálódjék a tudás „*universitásába*” az állami egyetemeken, ugyanannyira fontos, hogy legyenek a felsőoktatásnak olyan helyei, mint a tiétek, ahol lehetővé válik a tudományos teológia és a megélt lelkiség elmélyült kapcsolata. Isten ugyanis nem egyszerűen tárgya a teológiának, hanem Ő ugyanakkor mindig élő alany is. A keresztény teológia sem egyszerűen emberi nyelven megfogalmazott beszéd Istenről, hanem mindig Logosz és logika is, amelyben Isten mutatkozik meg. Ezért a tudományos intellektualitás és a megélt jámborság a felsőfokú oktatás két egymástól elválaszthatatlan és egymást kiegészítő tényezője.

A ciszterciek alapító atyja, Szent Bernát a maga korában harcolt az ellen, hogy a mindent tárgyiasító racionalitás elszakadjon az egyházi jámborságtól. A mi helyzetünk ma más, mégis nagyon hasonló. Miközben azon fáradozunk, hogy elismertessük a teológia modern értelemben vett, szigorú tudományosságát, a hit levegője megszökhet a teológiából. De miként a liturgia, ha megfelelkezik az Istenre nézésről, többé nem liturgia, ugyanígy az a teológia, mely nem a hit levegőjében lélegzik, megszűnt teológia lenni; nem más, mint többé-kevésbé összefüggő tantárgyak sora. Ahol azonban térdelve művelik a teológiát, amint ezt Hans Urs von Balthasar sürgette (vö. *Theologie und Heiligkeit: Verbum Caro. Schriften zur Theologie I. Einsiedeln, 1960, 195–224.*), ott nem fog elmaradni a termés az ausztriai hívők és az egész Egyház számára.

Ez a termékenység mutatkozik az egyházi hivatásra készülők képzésének támogatásában. Ahhoz, hogy egy papi vagy szerzetesi hivatás egy életen át kitartó lehessen, olyan képzésre van szükség, mely magában foglalja a hitet és az ésszt, a szívet és az értelmet, az életet és a gondolkodást. Egy Krisztust követő élet az egész

személyiség integrációját igényli. Ha elhanyagolják az intellektuális dimenziót, nagyon könnyen létrejön egy jámbor rajongás, mely szinte kizárólag érzelmekből és hangulatokból él, ezek azonban nem tartanak végig az életen. Ahol pedig a spirituális dimenziót hanyagolják el, sivár racionalizmus születik, melyből hűvös távolságtartása miatt soha nem tud tüzes Isten iránti odaadás kialakulni. Krisztuskövető életet nem lehet ilyen egyoldalúságokra alapozni; az ilyen félmegoldásokkal boldogtalan lesz az ember, s ennek következtében lelkileg terméketlen. Minden szerzetesi és papi hivatás értékes kincs, ezért az illetékeseknek mindent meg kell tenniük, hogy megtalálják a képzés megfelelő útjait annak érdekében, hogy a hit és az ész – *fides et ratio* –, a szív és az agy egyformán kiművelődhessék.

Ahogy az imént hallottuk, Ausztriai Szent Lipót 1133-ban a fia – Boldog Freisingi Ottó püspök, elődöm a freisingi püspöki székhelyben – tanácsára alapította a kolostorokat (Freisingben ma ülik Boldog Ottó ünnepét), és Lipót a kolostornak ezt a nevet adta: „Miasszonyunk a Szent Keresztnél”. Ezt a kolostort tehát nem csak a hagyomány miatt – mint minden ciszterci kolostort – szentelték Isten anyjának, hanem nálatok Clairveauxi Szent Bernát Máriás jámborságának a tüze ég. Bernát, aki harmincad magával vonult be a kolostorba, bizonyos értelemben az egyházi hivatások védőszentje. Valószínű azért volt annyira magával ragadó és bátorító hatással kora sok fiatal emberére és leányára, mert nagyon tisztelte Máriát. Ahol Mária jelen van, ott van a teljes odaadás és a krisztuskövetés mintaképe. Ahol Mária jelen van, ott van a Szentlélek pünkösdi lehelete, ott van a hiteles megújulás.

A Via Sacra ezen Mária tisztelő helyéről kívánok Ausztria minden lelki helyének termékenységet és sugárzó erőt. Szeretném, mint már Mariazellben is megtettem, búcsúzásom előtt még egyszer kérni az Istenanya közbenjárását egész Ausztria számára. Szent Bernát szavaival hívok mindenkit, hogy Mária szeme előtt olyan bizalommal legyünk gyermekek, ahogyan azt Isten Fia tette. Szent Bernát mondja és mi vele együtt mondjuk: „A veszedelmek, a szükségek és bizonytalanságok közepette gondolj Máriára, hívjad Máriát. A neve ne hallgasson el ajkadon, ne hallgasson el a szívedben... Kövesd őt,

akkor nem fogsz eltévedni; hívjad őt, akkor nem fogsz kételkedni; gondolj rá és nem fogsz tévedni. Ha ő fogja a kezedet, nem eshetsz el; ha ő oltalmaz, semmitől ne félj; ha ő vezet, nem fogsz elfáradni; ha ő kegyelmes hozzád, biztosan célba érsz.” (In laudibus Virginis Matris homilia 2,17.)

Találkozás a szociális-karitatív terület önkénteseivel

2007. szeptember 9-én, vasárnap, 17.30.

Mélyen Tisztelt Köztársasági Elnök Úr,
Főtisztelendő Kothgasser Érsek Úr,
az ausztriai segélyszolgálatok Kedves Önkéntesei,
Tisztelt Hölgyeim és Uraim,
és mindenekelőtt Kedves Fiatál Barátaim!

Ausztriai látogatásom végén különlegesen örülök az Önökkel való találkozásnak. Ehhez még az az öröm is hozzájárul, hogy nem csak egy csodálatos Mozart darabot hallhattam, hanem váratlanul a Wiener Sängerknaben kórust is. Szívből köszönöm! Milyen jó olyan emberekkel találkozni, akik a mi társadalmunkban próbálnak arcot adni az evangélium üzenetének; látni időseket és fiatalokat, akik az Egyházban és a társadalomban tapasztalhatóvá teszik azt a szeretetet, melynek bennünket, keresztényeket el kell töltenie: Isten szeretete ez, mely az embertársakban fölismerteti velünk a felebarátot, a fivért vagy nővért! Hála és csodálat tölt el ennek az országnak nagyon sok, különböző életkorú emberének nagylelkű, önkéntes szolgálata miatt; mindannyiuknak és az ausztriai Önkéntes Segélyszolgálatnak (Ehrenamt) szeretném ma kifejezni különleges megbecsülésemet. Önnek, mélyen tisztelt Köztársasági Elnök Úr, és önnek, kedves salzburgi Érsek úr, de főként nektek, az ausztriai önkéntesek fiatal képviselőinek szívből köszönöm a hozzám intézett szép és mély szavakat.

Hála Istennek, hogy sok ember számára megtiszteltetés, ha másokért, egy egyesületért, egy társulatért vagy a közjó meghatározott ügyéért önként tehetnek valamit. Egy ilyen vállalkozás elsősorban lehetőség arra, hogy az ember saját személyisége kibontakozzék, s tevékenyen és felelősségteljesen avatkozzon be a társadalmi életbe. De az önkéntes szolgálatokra való készség háttérében sokféle és nagyon különböző motívumok húzódnak meg. Kezdetben gyakran csak az a jó akarat, hogy valami értelmes és hasznos dolgot tegyen az ember, és új tapasztalatok területe nyíljon meg előtte. Fiatál emberek számára ehhez kapcsolódik, és jogosan, a közös értelmes cselekvésből születő

igazi barátságok szép élménye. Gyakran saját ötletek és kezdeményezések kapcsolódnak tevékeny felebaráti szeretethez; s az egyéni kezdeményezés beleolvad egy nagyobb közösségi tevékenységbe. Ezen a helyen szeretném nagyon személyes köszönetemet kifejezni az Ausztriában élő „önkéntesség kultúrájáért”. Szeretnék köszönetet mondani minden nőnek, minden férfinak, minden fiatalnak és minden gyermeknek – a gyermekek önkéntes vállalkozásai ugyanis olykor erőteljesek; gondoljunk csak a karácsonyi idő csillagénekes akcióira (háromkirályjárás); kedves Érsek úr, Ön már említette őket. Emellett szeretnék köszönetet mondani minden nagy és kicsi szolgálatért és fáradozásért, amelyek nem mindig láthatók. Isten fizesse meg hozzájárulásokat a „szeretet civilizációjának” építéséhez, mely mindenkinek szolgál és hazát teremt! A felebaráti szeretet nem ruházható át másra; az állam és a politika – Köztársasági Elnök Úr, Ön mondta ezt – nem képes helyettesíteni, bármennyit fáradozik a szociális államért. A felebaráti szeretet mindig megköveteli a személyes, önkéntes szolgálatot, melyhez természetesen az állam teremtheti meg a kedvező körülményeket, s ezeket meg is kell teremtenie. E szolgálatnak köszönhetően őrzi meg a segítségnyújtás a maga emberi dimenzióját, s nem válik személytelenné. És éppen ezért ti, önkéntesek, nem hézagpótlók vagytok a szociális hálón, hanem társadalmunk humánus és keresztény arcának valóságos hordozó társai.

Épp a fiatal emberek vágyódnak arra, hogy képességeik és tehetségeik fölébredjenek és fölfedezhessék őket. Az önkéntesek azt akarják, hogy kérdezzék, hogy személyesen megszólítsák őket. „Szükségem van rád!”, „Te ezt meg tudod tenni!”: milyen jót tesz az ilyen megszólítás. Éppen emberi egyszerűségük utal a mögöttük álló Istenre, aki mindegyikünk létezését akarta, a létünkkel együtt mindegyikünknek feladatot adott, sőt mindegyikünkre szüksége van és vár a szolgálatunkra. Így hívott meg Jézus embereket, és bátorította őket olyan nagy dolgokra, melyekhez önmaguktól nem mertek volna hozzáfogni. Engedni, hogy megszólítsanak, dönteni, s utána a szokásos haszon és profitra vonatkozó kérdés nélkül végigmenni az úton – ez a magatartás gyógyító nyomokat hagy maga után. A szentek ezt az utat mutatták meg életükkel. Ez az út érdekes és érdekfeszítő, nagylelkű, és éppen ma nagyon időszerű. Igent mondani egy önkéntes

és szolidáris szolgálatra olyan döntés, mely szabaddá és nyitottá tesz a másik ember baja iránt; az igazságosság, az életvédelem és a teremtés megőrzése ügyei iránt. Az önkéntes szolgálatban a keresztény Isten- és emberkép kulcsdimenzióiról: az isten- és az emberszeretetről van szó.

Kedves Önkéntesek, Hölgyeim és Uraim! Az önkéntes szolgálat hála azért a szeretetért, melyet mi magunk megtapasztaltunk, és a továbbadása ennek. „*Deus vult condiligentes – Isten együttszeretőket akar*” – mondta a 14. században a teológus Duns Scotus (Opus Oxoniense III. 32,1,6). Az így nézett önkéntes szolgálatnak sok kapcsolata van a kegyelemmel. Egy olyan kultúra, mely mindent ki akar számítani, és meg is akar fizetni mindent, mely az emberek egymás közötti kapcsolatait a jogok és kötelességek gyakran szorító abroncsába foglalja, a megszámlálhatatlan önkéntes révén tapasztalja meg, hogy maga az élet megfizethetetlen ajándék. Bármennyire különböző, sokféle, olykor ellentmondásos lehet az indítéka és az útja is az önkéntes szolgálatnak, végső soron az általános közös nevező az „ingyenesség”. Ingyen kaptuk az életet a Teremtőnkől, ingyen szabadítottak meg bennünket a bűn és a rossz zsákutcájából, ingyen kaptuk a Szentlelket sokféle ajándékával. Enciklikámban ezt írtam: „A szeretet ingyenes; nem azért gyakorolják, hogy vele valami más célt érjenek el” (*Deus caritas est*, 31). „Aki olyan helyzetben van, hogy segíteni tud, fölismeri, hogy épp ezáltal rajta is segítenek, s hogy nem az ő érdeme és nagysága, hogy segíthet. Ez a feladat kegyelem.” (Uo., 35.) Szolgálatunkkal, önkéntességünkkel ingyen adjuk tovább azt, amit magunk is kaptunk. Az ingyenesség e logikája túl van a pusztá erkölcsi kötelezettségeken.

Önkéntes szolgálatok nélkül soha nem volt, ma sincs és a jövőben sem lesz sem közjó, sem társadalom. Az önkéntesség a számításokon és elvárt ellenszolgáltatásokon túl él és érvényesül; szétfeszíti a piacgazdagság törvényszerűségeit. Hiszen az ember sokkal több, mint egy aktív vagy passzív gazdasági tényező. Egy társadalom fejlődése és méltósága éppen azoktól az emberektől függ, akik többet tesznek, mint a szoros kötelesség.

Hölgyeim és Uraim! Az önkéntesség az istenképiségben megalapozott emberi méltóság szolgálata. Lyoni Ireneus mondta a 2. évszázadban: „Isten dicsősége az élő ember. Az ember élete pedig az, hogy megismeri Istent.” (*Adversus haereses* IV, 20, 7.) Nicolaus Cusanus pedig ezt a belátást tovább bontakoztatja az istenlátásról szóló művében: „Mivel a szem oda tekint, ahova a szeretet igyekszik, tapasztalom, hogy szeretsz engem. (...) A te látásod, Uram, szeretet. (...) Amikor rám nézel, Te, az elrejtőzött Isten, engeded, hogy megpillantsalak. (...) A te látásod éltetőm. (...) A te látásod tevékenységet jelent.” (*De Visione Dei*, In: Philosophisch-Theologische Schriften. Bécs, 1967. III:105.) Isten tekintete – Jézus tekintete, Isten szeretetével néz ránk. A tekintet semmibe is tud nézni, sőt megvető is tud lenni. Ugyanakkor a tekintet megbecsülést és szeretetet is ki tud fejezni. Az önkéntesek megbecsülik az embert, emlékeztetik emberi méltóságára, s életörömet és reményt ébresztenek benne. Az önkéntesek az emberi jogok és az emberi méltóság őrei és védelmezői.

Jézus tekintetéhez a látásnak még egy másik formája is kapcsolódik. „Meglátta őt, és tovább ment”, olvassuk az evangéliumban a papról és a levitáról, akik látták az útmentén fekvő félholtat, de nem tettek érte semmit (*Lk 10,31–32*). Embereket látni és elnézni fölöttük, belebotlani a bajba és közömbösnek maradni, ilyen a mi elhidegült jelenkorunk. A másik tekintetében, főleg annak tekintetében, aki rászorul a segítségünkre, a keresztény szeretet konkrét megszólítását látjuk. Jézus Krisztus nem a behunyott szemek misztikájára tanít bennünket, hanem a nyílt tekintet misztikájára, s ezzel mások helyzetének észrevételére kötelez, a másik ember helyzetének észrevételére, aki az evangélium szerint a hozzánk legközelebb álló, a felebarátunk. Jézus tekintete, Jézus szemének iskolája az emberi közelségbe, a szolidaritásba, az idő, az adottságok és az anyagi javak másokkal való megosztására tanít bennünket. Ezért „mindazoknak, akik az Egyház karitatív szervezeteiben dolgoznak, nem csupán hozzáértően kell végezniük az éppen szükséges teendőket, hanem a szívükkel kell úgy oda fordulniuk a másikhöz, hogy az megérezhesse emberi jóságukat. (...) Ez a szív látja, hol van szükség szeretetre, és ennek megfelelően cselekszik.” (*Deus caritas est*, 31 a, b.) Igen, „szerető emberré kell válnunk, olyanná, akinek a szíve nyitott és

képes megrendülni másik ember bajától. Akkor megtalálom a felebarátomat, helyesebben szólva, akkor ő megtalál engem.” (Josef Ratzinger/XVI. Benedek: *Jesus von Nazareth*. Freiburg i. Br. 2007:237.).

Végül az isten- és a felebaráti szeretet parancsa (*Mt 22,37–40; Lk 10,27*) arra emlékeztet, hogy mi keresztények a felebaráti szeretet által dicsőítjük meg Istent. Már Kothgasser érsek úr idézte Jézus szavát: „Amit egynek a legkisebb testvéreim közül tettetek, nekem tettétek!” (*Mt 25,40.*) Ha Jézus jelen van a konkrét emberben, akivel találkozunk, akkor az önkéntes tevékenység istentapasztalattá válhat. Az emberek helyzetekben és szükségleteiben való részvétel egy „új” közösségbe vezet és értelmet ad a dolgoknak. Így az önkéntesség segíthet abban, hogy az embereket kiemeljük az elmagányosodásból és visszavigyük a közösségbe.

Végül a karitatív tevékenységet végzőket szeretném emlékeztetni az imádság erejére és jelentőségére. Az Istenhez intézett imádság kiutat jelent a bajok végtelensége láttán kialakuló ideológiából vagy rezignációból. „A keresztények ugyanis a körülöttük lévő világ minden érthetlensége és zűrzavara ellenére továbbra is hisznek «Isten jóságában és emberszeretetében» (*Tit 3,4*). Jóllehet, mint a többi ember, elmerülnek a történelem eseményeinek drámai bonyolultságában, a reményük szilárd, hogy Isten Atya és szeret bennünket, akkor is, ha a hallgatása számunkra érthetetlen.” (*Deus caritas est*, 38.)

Az ausztriai segélyszolgálatok kedves Önkéntes Munkatársnői és Munkatársai, mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Aki nem csak a kötelességét teljesíti a hivatásszerű munkájában és a családban – ami már önmagában is sok erőt és nagy szeretetet követel –, hanem ezen felül másokkal is törődik és drága szabadidejét az ember és méltósága szolgálatába állítja, annak a szíve kitágul. Az önkéntesek a felebarát fogalmát nem szoros értelemben fogják föl; a „távolállóban” is fölismerik a felebarátot, kinek létét Isten akarja, s akit Krisztus megváltó művének a mi segítségnyújtásunkkal kell elérnie. A másik ember, az evangéliumi értelemben vett felebarát ugyanakkor kiváltságos partnerünk lesz a világ kényszereivel szemben. Aki

figyelembe veszi a felebarát „elsőbbségét”, az az evangéliumnak megfelelően él és cselekszik, és részesedik az Egyház küldetésében is, mely mindig a teljes embert tartja szem előtt, és szeretné megéreztetni vele Isten szeretetét. Kedves Önkéntesek, az Egyház maradéktalanul támogatja az Önök szolgálatát. Meg vagyok róla győződve, hogy az osztrák önkéntesek sok áldást jelentenek sokaknak, s én valamennyiüket imádságommal kísérem. Mindannyiuk számára kérem az Istenben való örömet, amely a mi erősségünk (vö. *Neh 8,10*). A jóságos Isten álljon Önök mellett és vezesse Önöket mindig segítő kegyelmével.

Búcsúzás a repülőtéren

2007. szeptember 9-én, vasárnap, 19.15.

Mélyen Tisztelt Köztársasági Elnök Úr!

Most, amikor elbúcsúzom Auszriától, Mariazellnek, a nemzeti kegyhelynek 850 éves jubileuma alkalmából végzett zárandokutam végén, hálásan tekintek vissza erre a gazdag három napra. Érzem, hogy ez a szép ország embereivel együtt még közelebb került hozzám.

Püspöktestvéreimnek, a kormánynak, a közélet minden hivatalviselőjének, s nem utolsó sorban a számtalan segítőnek, akik hozzájárultak e látogatás sikeres megszervezéséhez, szívből köszönetet mondok, és kívánom, hogy gazdagon részesüljenek a kegyelemből, melyet ezekben a napokban ajándékba kaptunk. Egész különlegesen és szívből köszönöm, személyesen Önnek, mélyen tisztelt Köztársasági Elnök Úr, búcsúzó szavait, azt, hogy kísért engem zárandokutamon és minden figyelmességért. Köszönöm!

Újra megtapasztalhattam, hogy Mariazell a kegyelem különleges helye, mely ezekben a napokban mindannyiunkat magához vonzott és erővel töltött el további utunkra. Az együtt ünneplők nagy száma a bazilika körül, a városban és egész Ausztriában, bátorítson minket, hogy Máriával együtt tekintsünk föl Krisztusra, és teljes bizalommal induljunk a jövőbe vezető útra. Nagyon szép volt, hogy a szél és a vihar nem tudta elsodorni, hanem fokozta örömünket.

Már látogatásom kezdetén, amikor a Platz am Hof-on közösen imádkoztunk, létrejött a nemzeti határokat felülmúló kapcsolat és megmutatkozott Ausztria vendégszerető nyitottsága, mely ennek az országnak értékes tulajdonságai közé tartozik. A kölcsönös megértésért való fáradozás, s az emberek és népek közötti bizalom új útjainak találékony építése adjon erős indításokat ezen ország nemzeti és nemzetközi politikájához. Bécs történelmi tapasztalatainak szellemében és Európán belüli helyzeténél fogva ehhez hozzá tud járulni, és a keresztény hittől áthatott európai értékekhez ragaszkodva

mindezt az európai intézményekben és a nemzetközi kultúrák és vallások közötti kapcsolatok ápolásában érvényre tudja juttatni.

Életünk zarándokútján újra meg újra megállunk, hálásan a már megtett útszakaszért, s reménykedve és imádkozva tekintünk az előttünk álló szakaszra. Így álltam meg én is a heiligenkreuzi monostorban. A ciszterci szerzetesek által ott ápolt hagyomány a gyökereinkkel köt össze, melyeknek ereje és szépsége magától Istentől származik.

Ma a vasárnapot, az Úr napját Önökkel együtt ünnepelhettem – Ausztria minden plébániáját képviselve a Stefansdomban. Ez alkalommal különleges módon voltam kapcsolatban Ausztria minden plébániai közösségével.

Végül megindító volt számomra a találkozás Ausztria sokféle segélyszervezetének önkénteseivel. Azok az ezrek, akiket láthattam, sok más ezrek képviselői voltak az egész országból, akik segítőkészségükkel az ember legnemesebb tulajdonságait mutatják meg, s lehetővé teszik, hogy a hívők fölismerhetővé teszik Krisztus szeretetét.

Ebben a percben hála és öröm tölt el. Fogadják ismételten szívbeli köszönetemet valamennyien, akik követték e napok eseményeit; akik munkát és fáradságot áldoztak azért, hogy a sűrű program zökkenőmentesen valósuljon meg; akik velem együtt zarándokoltak és teljes szívvel együtt ünnepeltek. Búcsúzóul az ország jövőjét és jelenét a Mariazelli Szűzanya, Magna Mater Austriae és Ausztria minden szentjének és boldogjának közbenjárására bízom. Velük együtt akarunk Krisztusra tekinteni, aki a mi életünk és reménységünk. Önöknek és mindenkinek őszintén, szívből mondom: Isten fizesse meg!